

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Puoluepolitiikka ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien hallituksissa

Karlsson, Anette

2014 Tikkurila

Laurea-ammattikorkeakoulu
Tikkurila

Puoluepolitiikka ammattikorkeakoulujen
opiskelijakuntien hallituksissa

Anette Karlsson
Sosiaaliala, Sosionomi AMK
Opinnäytetyö
Joulukuu, 2014

Anette Karlsson

Puoluepolitiikka ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien hallituksissa

Vuosi 2014 Sivumäärä 64

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien hallitusten jäsenten näkemyksiä puoluepolitiikasta ja sen yhteydestä opiskelijakuntaan. Työssä tutkittiin myös perhetaustan ja lapsuuden kodin yhteiskunnallisten keskustelujen vaikutuksia vastaajien suhtautumiseen puoluepolitiikkaan ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena ja sitä täydensi kaksi teemahaastattelua. Kyselylomake toimitettiin 24 ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan kaikille hallituksen jäsenille. Haastateltavina olivat kaksi Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOKin hallituksen jäsentä.

Kyselytutkimus osoittaa, että puoluepolitiikka nähdään työkaluna opiskelijakunnan omien tavoitteiden edistämiseen. Vastaajista enemmistö toivoi lisää puoluepolitiikkaa opiskelijakuntaan. Hieman alle puolet vastaajista kokivat, että puoluepolitiikka karkottaisi opiskelijat opiskelijakunnasta. Vastaajat, jotka olivat jäseniä puolueessa suhtautuivat myönteisemmin puoluepolitiikkaan kuin vastaajat, jotka eivät olleet jäseniä puolueessa.

Vastaajat, joiden äiti tai isä oli korkeasti koulutettu, suhtautuivat myönteisemmin puoluepolitiikkaan. Vastaajien, joiden vanhemmat olivat korkeasti koulutettuja, lapsuuden kodeissa keskusteltiin enemmän yhteiskunnallisista asioista ja puoluepolitiikasta kuin vastaajien lapsuudenkodeissa, joiden vanhemmat olivat saaneet toisen asteen koulutuksen. Vastaajat, joiden vanhemmat olivat saaneet toisen asteen koulutuksen, suhtautuivat epäilevästi tai kielteisesti puoluepolitiikkaan.

Asiasanat: politiikka, opiskelijakunnat, vaalit, nuoret, vaikuttaminen

Anette Karlsson

University of applied sciences student unions' board members' attitudes towards party politics

Year	2014	Pages	64
------	------	-------	----

This thesis aims to study the views of University of applied sciences student unions board members on party politics and party politics relation to the student union. The thesis also studied if the family background and childhood home had any effects on the respondents' attitudes towards party politics and social influence. The study was conducted as a survey, and it was complemented with two interviews. The questionnaire was sent to all board members of 24 university of applied sciences student unions. The two interviewees were members in the Board of The Union of Students in Finnish Universities of Applied Sciences.

The survey shows that party politics was seen as a tool in the student unions own lobbying. Party politics was not seen as an integral part of the student union. The respondents who were members of a political party responded more positively towards party politics than respondents who were not members of any political party.

Respondents, whose mother or father was highly educated, had more positive attitude towards party politics. Respondents whose parents were highly educated discussed social issues and party politics more than the respondents whose parents had only completed secondary education. Respondents, whose parents had received secondary education, were doubtful or negative towards party politics. These families also talked less about social issues and party politics.

Keywords: politics, student union, election, young, influence

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Nuorten kiinnostus politiikkaa kohtaan.....	7
2.1	Yhteiskunnallinen osallistuminen.....	7
2.2	Äänestäminen.....	9
2.3	Uudenlainen demokratia.....	9
2.4	Puoluepolitiikka.....	10
2.5	Valtakunnalliset vaalit.....	10
2.6	Vapaa-aika ja järjestötoiminta.....	11
3	Opiskelijoiden yhteiskunnallinen osallistuminen.....	12
3.1	Opiskelijakunta.....	13
3.2	Ylioppilas- ja opiskelijakuntien edustajistovaalit ja puoluepolitiikka.....	14
3.3	Opiskelijakunta vaikuttamisen kanavana.....	16
3.4	Opiskelijat poliittisissa opiskelijajärjestöissä.....	16
3.5	Koulutustaustan vaikutus yhteiskunnallisten asioiden kiinnostukseen.....	17
3.6	Perheen vaikutus kiinnostukseen yhteiskunnallisista asioista.....	20
4	Tutkimuskysymykset.....	21
4.1	Eettiset kysymykset.....	21
4.2	Tutkijan oma tausta.....	22
4.3	Haastateltavat ja tutkimuslupa.....	23
5	Aineiston keruu.....	23
5.1	Kyselytutkimus.....	23
5.2	Teemahaastattelu.....	25
5.3	Aineiston analyysi.....	26
6	Kyselylomakkeen tulokset.....	27
6.1	Vastaajien tausta.....	28
6.2	Opiskelijakunnan toiminta ja puoluepolitiikka.....	32
6.3	Perhetaustan vaikutus asenteeseen.....	37
7	Haastattelujen tulokset.....	39
7.1	Opiskelijakunta ja puoluepolitiikka.....	40
7.2	Taustan vaikutus asenteisiin.....	48
8	Johtopäätökset.....	51
	Lähteet.....	57
	Kuviot.....	60
	Liitteet.....	61

1 Johdanto

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin opiskelijakuntien hallitusten jäsenten näkemyksiä puoluepolitiikasta ja vaikuttamisesta. Tutkimuksen tarkoituksena on kartoittaa opiskelijakuntien hallitusten jäsenten näkemykset ja asenteet puoluepolitiikkaan. Opinnäytetyö toimitetaan SAMOKin, opiskelijakuntien sekä poliittisten opiskelijajärjestöjen käyttöön. Tutkimuksen on tarkoitus toimia tiedonlähteenä opiskelijakuntatoimijoille sekä toiminnan kehittämisen työkaluna poliittisille opiskelijajärjestöille.

Tarkoituksena on myös selvittää opiskelijakuntien hallitusten jäsenten näkemykset opiskelijakunnan vaikuttamistyöstä ja sen yhteydestä puoluepolitiikkaan. Tutkimuksessa selvitetään myös opiskelijakuntien hallitusten jäsenten asenteita ja näkemyksiä puoluepolitiikasta. Organisation for Economic Cooperation and Development OECD:n tutkimuksen mukaan vanhempien koulutustaustalla ja asenteilla on vaikutusta nuorten suhtautumiseen puoluepolitiikkaan ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

Tässä opinnäytetyössä selvitetään onko opiskelijakuntien hallitusten jäsenten perhetaustalla yhteyttä heidän asenteisiinsa ja näkemyksiinsä puoluepolitiikasta. Vaikuttaako lapsuuden kodissa käydyt yhteiskunnalliset keskustelut asenteeseen ja mielenkiintoon yhteiskunnallisiin asioihin ja puoluepolitiikkaan? Onko vanhempien koulutustaustalla ja yhteiskunnallisella aktiivisuudella merkitystä ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien hallitusten jäsenten näkemyksiin yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta? Opinnäytetyössä perehdytään nuorten kiinnostukseen yhteiskunnallisia asioita ja politiikkaa kohtaan. Nuorisolain (2 §) mukaan nuoreksi luokitellaan alle 29-vuotias henkilö. Tässä opinnäytetyössä nuorella tarkoitetaan lainmukaisella tavalla alle 29-vuotiasta henkilöä.

Näihin asioihin etsitään vastausta kyselytutkimuksen ja kahden teemahaastattelun kautta. Kyselytutkimus toimitettiin Suomen 24 ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan kaikille hallituksen jäsenille. Kyselytutkimus toteutettiin suomen kielellä, mutta vastaajille kerrottiin että heillä on mahdollisuus vastata ruotsin kielellä. Teemahaastatteluun osallistui kaksi Suomen opiskelijakuntien liiton - SAMOKin hallituksen jäsentä.

Valitsin aiheen, sillä ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien toimintaa on tutkittu todella vähän. Olen itse toiminut ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan hallituksessa ja ollut ehdolla edustajistovaaleissa sekä paikallisjärjestön että poliittisen ehdokaslistan kautta. Olen toiminut valtakunnallisessa ammattikorkeakouluopiskelijoiden edunvalvontajärjestössä, eli SAMOKissa sekä ollut poliittisen opiskelijajärjestön paikallisosaston sekä valtakunnallisen järjestön puheenjohtaja.

Nuorisobarometrit tutkivat yleisesti nuorten kiinnostusta yhteiskunnallisiin asioihin sekä puoluepolitiikkaan. Tässä työssä tutkin erityisesti ammattikorkeakouluopiskelijoiden näkemyksiä puoluepolitiikasta ja yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta. Samalla selvitän miten opiskelijakuntien hallitusten jäsenet suhtautuvat vaikuttamistyöhön ja millaista vaikuttamistyö heille on.

Minulla on laaja kokemus ammattikorkeakouluopiskelijoiden edunvalvonnasta. Kokemukseni myötä minulla on erityinen kiinnostus ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien vaikuttamistyötä kohtaan. Poliittisen opiskelijajärjestön aktiivisena toimijana olen kiinnostunut ammattikorkeakouluopiskelijoiden näkemyksistä puoluepolitiikasta.

Opinnäytetyön on tarkoitus toimia tiedonlähteenä ja työkaluna poliittisille opiskelijajärjestöille, Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOKille sekä opiskelijakunnille. Opinnäytetyön tulosten avulla poliittiset opiskelijajärjestöt saavat laajemman kuvan ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien hallitusten jäsenten näkemyksistä ja asenteista puoluepolitiikasta. Työn avulla myös SAMOK ja opiskelijakunnat saavat tietoa opiskelijakuntien hallitusten jäsenten asenteista sekä niiden taustalla olevista asioista.

2 Nuorten kiinnostus politiikkaa kohtaan

Nuorisobarometrin 2012 mukaan enemmistö (61 %) nuorista on kiinnostunut politiikasta. Ainoastaan yksi kymmenestä vastaajista ei ollut lainkaan kiinnostunut. Erityisesti nuoret joiden vapaaehtoistoiminta liittyi ihmisoikeuksiin, kansainvälisyyteen tai kulttuuriin ja taiteeseen, olivat enemmän kiinnostuneita politiikasta kuin muut nuoret. (Myllyniemi 2012: 26-27.)

Politiikka on yhteiskunnallisten asioiden hoitamista. Poliittikatermistöön kuuluu kolme englanninkielistä sanaa; polity, politics ja policy. Polity tarkoittaa itsenäistä poliittista hallintojärjestelmää, politics suomentuu usein politiikaksi ja policy sanaa ei yleensä suomenneta, mutta se tarkoittaa tulevaisuuden visiota tai ohjelmaa. Poliitiikka on intressien kohtaamista ja taistelua vallasta. Suomessa sanalla politiikka usein viitataan puoluepolitiikkaan. Poliitiikka on monimuotoista ja siihen liittyy monia erilaisia asioita. (Pekkola, Kivistö, Kohtamäki 2014: 160-162.)

2.1 Yhteiskunnallinen osallistuminen

Yleinen käsitys on, että nuoret eivät ole kiinnostuneita politiikasta. Nuorisobarometrin mukaan nuorten kiinnostus politiikkaa ja yhteiskunnallisia asioita kohtaan on kasvanut tasaisesti vuodesta 2006. Media ja ajankohtainen keskustelu vaikuttavat nuorten poliittikkakiinnostukseen. Esimerkiksi näkyvien poliittisten kilpailuasetelmien ja mediajulkisuuden myötä nuorten

kiinnostus voi vahvistua. Nuoret, jotka eivät aiemmin olleet kiinnostuneita politiikasta ja yhteiskunnallisista asioista, saattoivat herkemmin vastata toisin Nuorisobarometriin vuonna 2012, sillä tuolloin Suomessa käytiin medianäkyvät ja mielenkiintoiset presidentinvaalit. Nuoret kokevat olevansa poliittisesti aktiivisia toimijoita, vaikka äänestysaktiivisuus ei olekaan kasvanut. (Myllyniemi 2012: 28, 39, 129; Schoultz 2010: 96, 100.)

Myös kansalaistoimintaan osallistuminen kiinnostaa nuoria aiempaa enemmän. Epämuodolliset kansalaistoiminnan muodot ovat osittain korvanneet perinteisen ja pitkäjänteiseen sitoutumiseen perustuvan järjestö- ja puolue toiminnan. Uudet osallistumisen ja vaikuttamisen muodot ovat keskittyneet yhä enemmän internetiin, joka on nuorille tavallinen liikkumisympäristö. (Lavikainen 2010: 153; Myllyniemi 2012: 41.)

Suomalainen järjestelmä perustuu edustukselliseen demokratiaan, joka tarvitsee toimiakseen poliittisia puolueita. Edustuksellisessa demokratiassa kansalaiset äänestävät ketkä heitä edustavat päätöksenteossa. Edustuksellinen demokratia tarvitsee toimiakseen korkean äänestysprosentin, jonka avulla varmistetaan, että jokaisen kansalaisen ääni tulee kuulluksi päätöksenteossa. Keski-ikäiset ja sitä vanhemmat ovat aktiivisia perinteisessä edustuksellisessa demokratiassa, johon liittyvät äänestäminen, lautakunnat ja kunnanvaltuusto. (Schoultz 2010: 93-94, 96; Vartiainen: 2012.)

Nykypäivän nuoret ovat syntyneet hyvinvointivaltioon, jossa perustarpeiden eteen ei tarvitse ponnistella. Poliitikka ja yhteiskunnalliset instituutiot ovat kohteita, joiden suhteen nuoret voivat olla luottavaisia, mutta toiminnallisesti välinpitämättömiä. (Myllyniemi 2014: 20.) European Social Survey (ESS 2006) -kyselyn mukaan ainoastaan 4 prosenttia nuorista kertoi olevansa tyytymättömiä suomalaiseen politiikkaan ja demokratiaan. Aikuisten, eli yli 30-vuotiaiden keskuudessa tyytymättömyys oli hieman yleisempää (7 %) (ESS 2006).

Nuorten luottamus poliittisiin puolueisiin on kasvanut tasaisesti vuodesta 1996 asti. Luottamus presidenttiin on lisääntynyt vuosittain. Vuonna 2012 enemmistö (70 %) nuorista luotti poliittisiin puolueisiin ja eduskuntaan. Presidenttiin luotti 84 prosenttia vastaajista. Ainoastaan 5 prosenttia vastaajista ei luottanut poliittisiin puolueisiin. 3 prosenttia ei osannut sanoa luottaako vai eikö luota poliittisiin puolueisiin. Eduskuntaan ei lainkaan luottanut 7 prosenttia vastanneista. (Myllyniemi 2012: 39.) Tulokset ovat hyvin samansuuntaiset kuin ESS 2006 - tutkimuksessa saadut tulokset nuorten luottamuksesta suomalaiseen poliittiseen järjestelmään ja demokratiaan (ESS 2006).

2.2 Äänestäminen

Suomalaisessa poliittisessa kulttuurissa äänestäminen on yksi keskeisimmistä väylistä, jonka avulla kansalaisella on mahdollisuus vaikuttaa. Nuorten äänestysprosentti on ollut noin 10 - 15 prosenttia alempi kuin yleinen äänestysprosentti. Ongelmallista tässä on se, että osallistuminen päätöksentekoon esimerkiksi äänestämällä ei välttämättä lisääny iän myötä. (Schoultz 2010: 39; Ronkainen 2011: 15-16.)

Nuorisobarometri 2013 -tutkimuksen mukaan neljä viidestä vastaajasta koki äänestämisen kansalaisvelvollisuutena. Lähes yhtä moni nuori uskoi voivansa vaikuttaa asioihin äänestämällä. Pienen vähemmistön (22 %) mielestä politiikalla ja poliitikkojen päätöksillä ei ole mitään vaikutusta nuoren omaan arkeen. Tutkimuksen mukaan nuorilla on myönteinen käsitys politiikasta ja sen vaikuttavuudesta sekä demokratian toimivuudesta, matalasta äänestysprosentista riippumatta. Nuoriso näyttää ottavan etäisyyttä poliittiseen toimintaan, samalla heidän kiinnostus politiikkaa ja yhteiskunnallisia asioita kohtaan on vahvistumassa. (Myllyniemi 2014: 20, 47.)

Tutkimuksen mukaan nuoret jättävät äänestämättä koska he eivät löydä sopivaa ehdokasta tai sopivaa puoluetta. He kokevat, ettei äänestämisestä ole heille mitään hyötyä tai he yksinkertaisesti eivät vain viitsi äänestää. Vuonna 2004 20 prosenttia nuorista ei viitsinyt äänestää, mutta vuonna 2013 heidän määränsä oli jo 29 prosenttia. Perinteisen edustuksellisen demokratian suhteen laiskoja tai kyynisiä nuoria on siis enemmän nyt kuin kymmenen vuotta sitten. Nuorten suhtautuminen äänestämiseen on muuttunut. Vuonna 1996 enemmistö (67 %) nuorista koki äänestämisen kansalaisvelvollisuutena, vuonna 2010 63 prosenttia nuorista oli vielä samaa mieltä. Vuonna 2013 vain 48 prosenttia nuorista koki äänestämisen kansalaisvelvollisuutenaan. (Lavikainen 2010: 158; Myllyniemi 2014: 37, 39, 49.)

2.3 Uudenlainen demokratia

Nuorten alhainen äänestysaktiivisuus verrattuna nuorten kasvavaan politiikkakiinnostukseen saattavat perustua nuorten ja keski-ikäisten erilaisiin näkemyksiin poliittisesta vaikuttamisesta. Nuorille tärkeimmät yhteiskuntaan vaikuttamisen kannustimet ovat mahdollisuus edistää itselle tärkeitä asioita sekä yhteistä hyvää. (Myllyniemi 2014: 149; Schoultz 2010: 97.)

Pierre Rosanvallonin (2006) vastademokratia-ajatus pohjautuu modernin edustuksellisen demokratian ongelmatilanteesta, jossa kansalaiset ovat menettäneet luottamuksensa päätöksentekijöitä ja yhteiskuntaa kohtaan. Vastademokratia ei ole demokratian vastaista, vaikka se siltä kuulostaa. Vastademokratia on uusi demokratiamuoto, joka on tullut edustuksellisen demokratian rinnalle. Rosanvallonin mukaan matala äänestysaktiivisuus ei ole merkki kansa-

laisten välinpitämättömyydestä. Myös John R. Hibbing ja Elizabeth Theiss-Morse ovat kehittäneet uuden demokratiamuodon, häivedemokratian. Häivedemokratia viittaa poliittisessa osallistumisessa tapahtuneeseen muutokseen. Kansalaiset eivät halua lisää vaikutusmahdollisuuksia, sillä he eivät edes halua osallistua poliittiseen päätöksentekoon. Häivedemokratiassa kansalaiset ovat tyytyväisiä tilanteeseen, jossa päätöksiä tekevät asiantuntevat ja luotettavat vallanpitäjät. (Schoultz 2010: 96-97.)

Nuorille tyypillinen vaikuttamistapa onkin vasta- ja häivedemokratia, joka perustuu siihen, että henkilöt toimivat poliittisen järjestelmän ulkopuolella, pyrkien sieltä vaikuttamaan päätöksiin tai reagoimalla tilanteeseen, kun jokin on mennyt pieleen ja luottamus vallanpitäjiin on kärsinyt. Yleisimmät tavat reagoida ovat vetoomuksen allekirjoittaminen tai osallistuminen rauhalliseen mielenosoitukseen. (Myllyniemi 2014: 149; Schoultz 2010: 97.)

2.4 Puoluepolitiikka

Nuorista alle 2 prosenttia on jonkin puolueen jäsen, kun yli 60-vuotiaiden keskuudessa puoluejäsenyys on 14 prosentilla (Schoultz 2010: 98). Nuorten kytkeytyminen perinteisiin vaikuttamisenmuotoihin, kuten vaali- ja puoluetoimintaan, on vähäisempää kuin varttuneiden kansalaisten keskuudessa.

Nuorisobarometri 2013 mukaan viimeisen vuoden aikana 7 prosenttia vastaajista on ollut mukana poliittisessa toiminnassa. 31 prosenttia nuorista oli pyrkinyt vaikuttamaan itselle tärkeisiin yhteiskunnallisiin asioihin. Mielenkiintoista oli se, että 70 prosenttia poliittisessa toiminnassa mukana olleista oli pyrkinyt vaikuttamaan itselleen tärkeisiin yhteiskunnallisiin asioihin. Kysymykseksi jää, miten 30 prosenttia vastaajista ovat tulkinneet poliittisessa toiminnassa mukana olemisen, jos he eivät koe, sen olevan pyrkimystä vaikuttaa itselle tärkeisiin yhteiskunnallisiin asioihin. (Myllyniemi 2014: 19.)

Nuorten vaikuttamistavasta hyvänä esimerkkinä toimii Tahdon2013 -kampanja, joka sai nuorilta suunnattomasti huomiota ja tukea. Nuorten mieleisiä vaikuttamiskeinoja ovat mielenosoituksiin osallistuminen, vetoomusten allekirjoittaminen, kampanjatuotteiden käyttö, boikotit sekä sosiaalisessa mediassa sanoman levittämistä. Nuoret arvostavat sosiaalisuutta ja hauskanpitoa, kun taas aatteiden, vakaumuksen ja ideologian merkitys on vähäisempää. (Schoultz 2010: 98-99; Myllyniemi 2014: 149.)

2.5 Valtakunnalliset vaalit

Nuorisoasian neuvottelukunnan (Nuora) tekemän "Nuoret ja eduskuntavaalit 2007" - tutkimuksen mukaan enemmistö (79 %) nuorista on sitä mieltä, että nuoretkin ovat vaikutta-

via poliittisia kansalaisia. Sukupolvien välistä siltaa tarvitaan, sillä eri ikäpolvilla on erilainen käsitys toistensa politiikkakäsityksistä ja yhteiskunnallisesta osallistumisesta. Vanhemmilla ikäpolvilla on erilainen käsitys politiikasta ja siihen osallistumisesta verrattuna nuoriin ikäpolviin. Tämän vuoksi nuoria usein syytetään poliittisesta laiskuudesta ja välinpitämättömyydestä. (Schoultz 2010: 101,103; Paakkunainen 2007: 35,124.)

Vuoden 2011 eduskuntavaaleissa yleinen äänestysaktiivisuus (70,5 %) nousi, jolloin voidaan olettaa nuorten äänestysaktiivisuuden nousseen. Aiemmissa eduskuntavaaleissa, vuonna 2007 äänestysprosentti oli 67,9. Nuorten äänestysaktiivisuus on aiemmin ollut noin 10-15 prosenttia koko maan äänestysaktiivisuutta matalampi, joten on todennäköistä, että äänestysprosentti oli vuoden 2011 vaaleissa 55-60 prosentin haarukassa. Kunnallisvaaleissa 2012 nuorten äänestysprosentti oli noin 33. Yleinen äänestysprosentti kunnallisvaaleissa 2012 oli 58,2, joka oli matalampi kuin aikaisempina vuosina. (Ronkainen 2011: 15-16; Myllyniemi 2014: 37; Tilastokeskus 2012.)

Eduskuntavaaleissa 2007 ehdokkaita oli yhteensä 2004. Heistä 289 oli nuoria, 18-29-vuotiaita ehdokkaita. 14,4 prosenttia kaikista ehdokkaista oli nuoria vuonna 2007. Eduskuntavaaleissa 2007 valittujen keski-ikä oli 47,9 vuotta, uudestaan valittujen edustajien keski-ikä oli hieman korkeampi eli 50,4 vuotta ja uusien edustajien keski-ikä 43,8 vuotta. Vuonna 2007 eduskuntaan valittiin kaksi alle 30-vuotiasta henkilöä. Heistä nuorin oli 26-vuotias Tuomo Puumala. (Eduskuntavaalit 2007; Eduskuntavaalit 2011; Kansanedustajien valtakirjat 2007; Nuoret ehdokkaat 2011.)

Eduskuntavaaleissa 2011 ehdokkaita oli yhteensä 2315. Heistä 358 oli nuoria. 15,4 prosenttia kaikista vuoden 2011 ehdokkaista oli nuoria. Eduskuntavaaleissa 2011 valittujen keski-ikä oli 48 vuotta. Vuonna 2011 valituista vain viisi prosenttia on alle 30-vuotiaita. Nuorten määrä kasvoi kuitenkin 4 prosenttiyksiköllä. 1980-luvulla syntyneitä kansanedustajia valittiin vuonna 2011 kaksitoista. Heistä nuorin oli 28-vuotias Olli Immonen. (Kansanedustajien ikärakenne; Eduskuntavaalit 2011; Nuoret ehdokkaat 2011.) Mikäli sama trendi jatkuu, tulee nuorten osallisuus päätöksenteossa lisääntymään.

2.6 Vapaa-aika ja järjestötoiminta

Nuorten vapaa-aika -tutkimuksen mukaan nuorten kiinnostus ja osallistuminen järjestötoimintaan, eli järjestöaktiivisuus, on ollut laskusuunnassa erityisesti alle 15-vuotiaiden keskuudessa 2000-luvulla. Noin 45 prosenttia tutkimukseen osallistuneista 10 - 29 -vuotiaista nuorista oli mukana jossakin järjestössä. Nuoret toimivat aktiivisimmin (21 %) liikunta- ja urheiluseuroissa sekä ammattiliitoissa (11 %) ja opiskelijajärjestöissä (6 %). Vapaa-aikatutkimus osoittaa, että

nuorten toiminta, joka on keskeistä poliittisen osallistumisen kannalta, houkuttelee vain harvoja nuoria. (Pardianet 2009; Schoultz 2010: 95.)

Syy nuorten vähäiseen osallistumiseen saattaa olla se, että 1980- ja 1990- luvuilla syntyneet nuoret ovat eläneet ikänsä hyvinvointiyhteiskunnassa, eikä perusturvasta ja -oikeuksista ole tarvinnut taistella. Kaikki suomalaiset lapset pääsevät esimerkiksi maksuttomaan peruskouluun, jossa on tarjolla maksuton kouluruoka ja oppimateriaalit. Monelle nuorelle nykyinen hyvinvointiyhteiskunta on itsestäänselvyys.

Nuorten kiinnostukseen järjestötoimintaa kohtaan vaikuttaa varmasti sekin, että ihmisillä on nykypäivänä paljon erilaisia harrastuksia, joten aika on aina kortilla. Liikunta- ja urheiluseurojen lisäksi nuoret omistavat useita elektronisia laitteita, joissa on paljon erilaisia pelejä ja toimintoja. Internet, tarkennettuna sosiaalinen media, onkin nykypäivänä nuorten yleisin kokoontumis- ja keskustelupaikka. Sosiaalinen toiminta on siirtynyt ulkoilmasta verkkoon, mikä vaikuttaa järjestö- ja vapaaehtoistoimintaan osallistumiseen. Toisaalta järjestö- ja vapaaehtoistoiminta nähdään ainoastaan ilmaisena työnä, mikä saattaa olla syy miksi nuoret eivät enää osallistu toimintaan niin aktiivisesti. Nuoret pitävät järjestötoimintaa vanhanaikaisena ja epäkiinnostavana. Nuoret ovat enemmän kiinnostuneita vapaamuotoisista, yksilön toiveita toteuttavasta ja löyhän kiinnittymisen mahdollisuuksia tarjoavasta toiminnasta. (Pardianet 2009.)

3 Opiskelijoiden yhteiskunnallinen osallistuminen

Opetus- ja kulttuuriministeriön Opiskelijatutkimuksen (2010) mukaan huomattava enemmistö (80 %) vastanneista koki voivansa vaikuttaa äänestämällä. Joka kymmenes vastaaja koki, ettei voi äänestämällä vaikuttaa lainkaan. Opiskelijakuntaan kuuluvat vastaajat kokivat voivansa vaikuttaa paremmin äänestämällä kuin mitä opiskelijakuntaan kuulumattomat kokivat. Valtaosa (92 %) vastanneista koki vaikuttaneensa jollain tavalla yhteiskunnallisiin asioihin. Yhteiskunnallinen vaikuttamistoiminta oli tutkimuksen mukaan hieman yleisempää naisilla kuin miehillä. Yleisimmät vaikuttamistavat olivat lyhytaikaisia ja sitoutumista vaatimattomia vaikuttamisen keinoja, kuten äänestäminen vaaleissa, vetoimuksen allekirjoittaminen tai liittyminen asian faniryhmään sosiaalisessa mediassa. Myös lyhytkestisiin tempauksiin saatettiin osallistua. (Lavikainen 2010: 154-157.)

Osallistuminen perinteisempään ja pitkäkestoisempaan toimintaan ei ollut ammattikorkeakoulu opiskelijoille vierasta. Tutkimuksen mukaan vastanneista runsas kolmannes oli vaikuttanut yhteiskuntaan perinteisellä ja pitkäkestoisemmalla toiminnalla, kuten liittymällä poliittiseen opiskelijajärjestöön. Radikaalit vaikutustavat, esimerkiksi mielenosoitukset olivat vastaajien

keskuudessa harvinaisempia vaikuttamisen muotoja. Puolueeseen liittyminen oli vähäistä vastaajien keskuudessa. (Lavikainen 2010: 156-157.)

3.1 Opiskelijakunta

Kaikissa Suomen ammattikorkeakouluissa on opiskelijakunta. Ammattikorkeakoulujen opiskelijakunnilla on lakisääteinen asema. Opiskelijakunnan tehtävät on kirjattu ammattikorkeakoululakiin. Ammattikorkeakoululaissa (42 a §) lukee: "*Opiskelijakunnan tehtävänä on omalta osaltaan valmistaa opiskelijoita aktiiviseen, valveutuneeseen ja kriittiseen kansalaisuuteen. Opiskelijakunnan tehtävänä on myös toimia jäsentensä yhdyssiteenä ja edistää heidän yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja henkisiä sekä opiskeluun ja opiskelijan asemaan yhteiskunnassa liittyviä pyrkimyksiään*" (Ammattikorkeakoululaki).

Opiskelijakunta on ammattikorkeakoulun sisällä toimiva asiantuntijaorganisaatio, joka vastaa opiskelijoiden edunvalvonnasta. Opiskelijakunta on itsenäinen osa ammattikorkeakoulua ja sillä on itsehallinto. Ammattikorkeakoululain lisäksi opiskelijakunnan toimintaa määrittää muun muassa yhdistyslaki sekä opiskelijakunnan omat säännöt ja ohjesäännöt. Opiskelijakunnan säännöt vahvistaa ammattikorkeakoulun rehtori. (Heino 2014; Yhdistyslaki.)

Opiskelijakunnan ylin päättävin elin on jäsenvaaleilla valittu edustajisto, jonka tehtäviin kuuluu muun muassa hyväksyä opiskelijakunnan strategia ja poliittinen ohjelma sekä vuosittainen toimintasuunnitelma ja talousarvio. Edustajisto valitsee opiskelijakunnan hallituksen, joka vastaa opiskelijakunnan päivittäisestä, operatiivisesta, toiminnasta. Kaikki opiskelijakunnan toimijat ovat ammattikorkeakoulun opiskelijoita, joiden lisäksi opiskelijakunnalla saattaa olla henkilöstöä, joka mahdollistaa toiminnan jatkuvuutta ja kehitystä. Useat opiskelijakunnat vastaavat vertaistutoroinnista ammattikorkeakoulussaan. Lisäksi ne järjestävät erilaisia tapahtumia opiskelijoille, orientaatio-ohjelmasta liikuntapalveluihin. (Laureamko säännöt; Heino 2014.)

Ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan jäsenyys on vapaaehtoinen. Vaikka kaikki opiskelijat ammattikorkeakoulussa eivät ole opiskelijakunnan jäseniä, toimii opiskelijakunta kaikkien ammattikorkeakoulun opiskelijoiden äänitorvena ammattikorkeakoulussa. Jäseneksi voivat liittyä kaikki tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevat opiskelijat, mutta opiskelijakunta voi myös päättää hyväksyä muita ammattikorkeakoulun opiskelijoita jäsenikseen. Opiskelijakunnalla on oikeus määrätä jäsenilleen jäsenmaksu. Jäsenillä on oikeus osallistua opiskelijakunnan päätöksentekoon. Jäsenillä on muun muassa mahdollisuus asettua ehdolle edustajistovaleissa sekä äänestämään niissä, lisäksi jäsenyys oikeuttaa opiskelijakorttiin, jolla saa erilaisia opiskelija-alennuksia. (Lavikainen 2010: 129; Heino 2014.)

3.2 Ylioppilas- ja opiskelijakuntien edustajistovaalit ja puoluepolitiikka

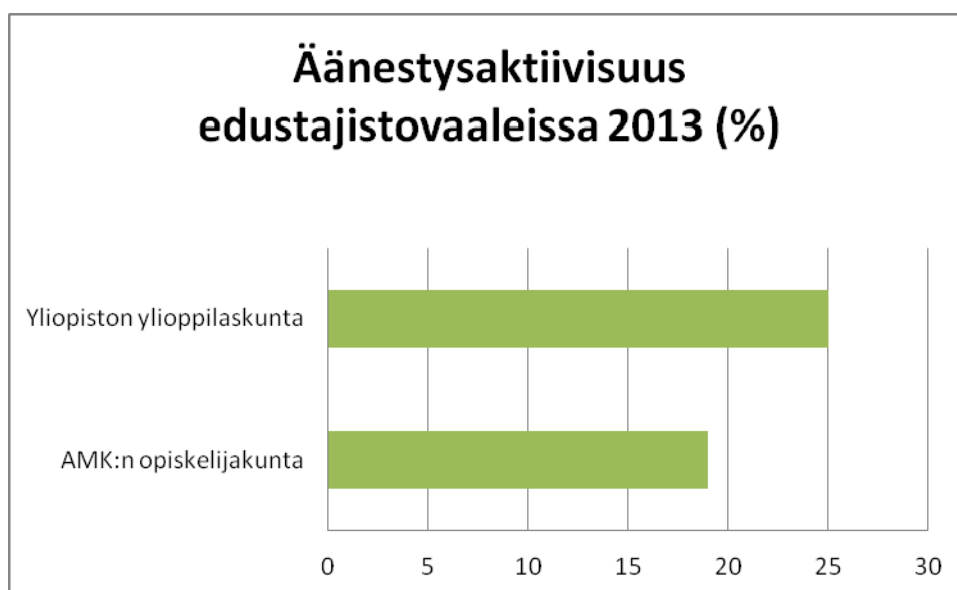
Politiikka pitää sisällään neuvottelua, päätöksentekoa, vaikuttamista, kampanjointia ja lobbauksia. Poliitiikan avulla toimijat pyrkivät edistämään tavoitteitaan ja hoitamaan yhteisiä asioita. Poliitiikka on yhteistyötä, mutta myös vastakkaisia mielipiteitä ja tavoitteita. Heikki Paloheimon ja Matti Wibergin mukaan politiikka on ihmisten välistä vuorovaikutusta, jossa käsitellään esiin nousevia ongelmia. Poliitiikan kautta pyritään löytämään ratkaisuja yhteiskunnallisiin ongelmiin ja epäkohtiin. Poliitiikan avulla pyritään tuottamaan julkista hyötyä sekä ehkäistä yksilöiden toiminnan muille aiheuttamia haittoja. (Paloheimo & Wiberg. 1997.)

Poliittisilla toimijoilla on arvomaailmasta ja puoluetäustasta riippuen erilaisia näkemyksiä siitä, miten eri tilanteissa tulisi tehdä. Poliitiikan avulla pyritään muuttamaan asioita, mutta samalla myös pitämään joitakin asioita ennallaan. Poliitiikka on vallankäyttöä. Poliittiset toimijat käyttävät valtaa kansan antaman luottamuksen mukaan, kehittäen yhteiskuntaa sellaiseen suuntaan, joka poliittisen toimijan näkökulmasta on kaikkien kannalta paras. Kaikki poliittiset toimijat eivät edistä asioita samaan suuntaan, mutta on olemassa asioita, joissa eri arvomaailmat omaavat poliittiset toimijat ovat samaa mieltä. Poliitiikka on yhteistyötä, neuvottelua ja kompromisseja. (Paloheimo & Wiberg. 1997.)

Yliopistojen ylioppilaskuntien edustajistovaalit käytiin 13 ylioppilaskunnassa syksyllä 2013. Maan suurin ylioppilaskunta, Helsingin yliopiston ylioppilaskunta (HYY), ei pitänyt vaaleja syksyllä 2013. Ylioppilaiden äänestysaktiivisuus (24,96 %) laski neljällä prosenttiyksiköllä edellisistä vaaleista, jotka olivat vuonna 2011 (Kuvio 1). Laskua selittää osaltaan se, että vaaleja ei järjestetty HYY:ssä, jossa äänestysaktiivisuus on pysynyt yli 30 prosentissa. Yliopistojen ylioppilaskuntien vaaleissa vuonna 2013 äänioikeutettuja oli 105 000 henkilöä, joista 26 425 käyttivät ääntänsä. (Edustajistovaalit 2013.) Kaikkien ylioppilaskuntien yhteisestä kannatuspotista, vuoden 2011 edustajistovaaleissa, poliittisesti sitoutumattomat järjestöt saivat 75,2 prosenttia, jolloin poliittisten opiskelijajärjestöjen kannatus yliopisto-opiskelijoiden keskuudessa on noin 25 prosenttia (Edustajistovaalien tulokset 2013).

Ammattikorkeakoulujen opiskelijakunnilla ei ole automaatiojäsenyyttä, toisin kuin yliopistojen ylioppilaskunnilla. Ylioppilaskunnissa automaatiojäsenyys tarkoittaa yliopisto-opiskelijoiden automaattista velvoitetta kuulua ylioppilaskuntaan. Yliopisto-opiskelijoiden velvoite kuulua ylioppilaskuntaan on kirjoitettu yliopistolakiin. Ammattikorkeakouluissa opiskelijan on mahdollista valita kuuluuko hän opiskelijakuntaan vai ei. Opiskelijakuntaan kuuluminen on ammattikorkeakouluopiskelijalle vapaaehtoista toisin kuin yliopisto-opiskelijalle. (Lavikainen 2010: 129.)

Yliopistossa kaikilla opiskelijoilla on oikeus asettua ehdolle ja äänestää ylioppilaskunnan edustajistovaaleissa. Ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien edustajistovaaleissa saavat olla ehdolla ja äänestää ainoastaan ne opiskelijat, jotka ovat valinneet olla opiskelijakunnan jäseniä. Kaikki ammattikorkeakouluopiskelijat, jotka kuuluvat opiskelijakuntaan kuuluvat myös Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOKiin. SAMOKilla on noin 60 000 jäsentä ja Suomessa on noin 140 000 ammattikorkeakouluopiskelijaa (SAMOK jäsenmäärä 2014).

Kuvio 1: Äänestysaktiivisuus edustajistovaaleissa 2013 (Edustajistovaalit 2013; Opiskelijakuntien edustajistovaalit 2013.)

Opiskelijakuntien edustajistovaaleista ei ole julkisesti saatavilla koottua tilastotietoa. SAMOK on koonnut tietoa vuoden 2013 edustajistovaaleista. Opiskelijakuntien edustajistovaalien äänestysaktiivisuus vuonna 2013 oli reilu 19 prosenttia (Kuvio 1). SAMOKin tietojen mukaan 15 opiskelijakunnassa järjestettiin edustajistovaalit syksyllä 2013. Viidessä opiskelijakunnassa ei järjestetty vaaleja, sillä ehdokkaita ei ollut riittävästi. Viidestä opiskelijakunnasta SAMOKilla ei ole tietoja. (Opiskelijakuntien edustajistovaalit 2013.)

Opiskelijakunnan säännöt määrittelevät miten edustajistovaalit järjestetään. Osassa opiskelijakunnassa vaalitapana toimii suhteellinen listavaali, jossa äänestäjä äänestää listaa ja yksittäistä henkilöä. Suhteellisessa listavaalissa jokaiselta listalta tulee valittua niin monta ehdokasta kuin on listan suhteellinen osuus äänistä. SAMOKin tietojen mukaan 11 opiskelijakunnassa järjestettiin listavaalit. Osassa opiskelijakunnasta järjestetään yksilövaalit, jossa äänestäjä äänestää yhtä yksittäistä henkilöä. Yksilövaaleissa valituksi tulevat eniten ääniä saaneet henkilöt. (Opiskelijakuntien edustajistovaalit 2013.)

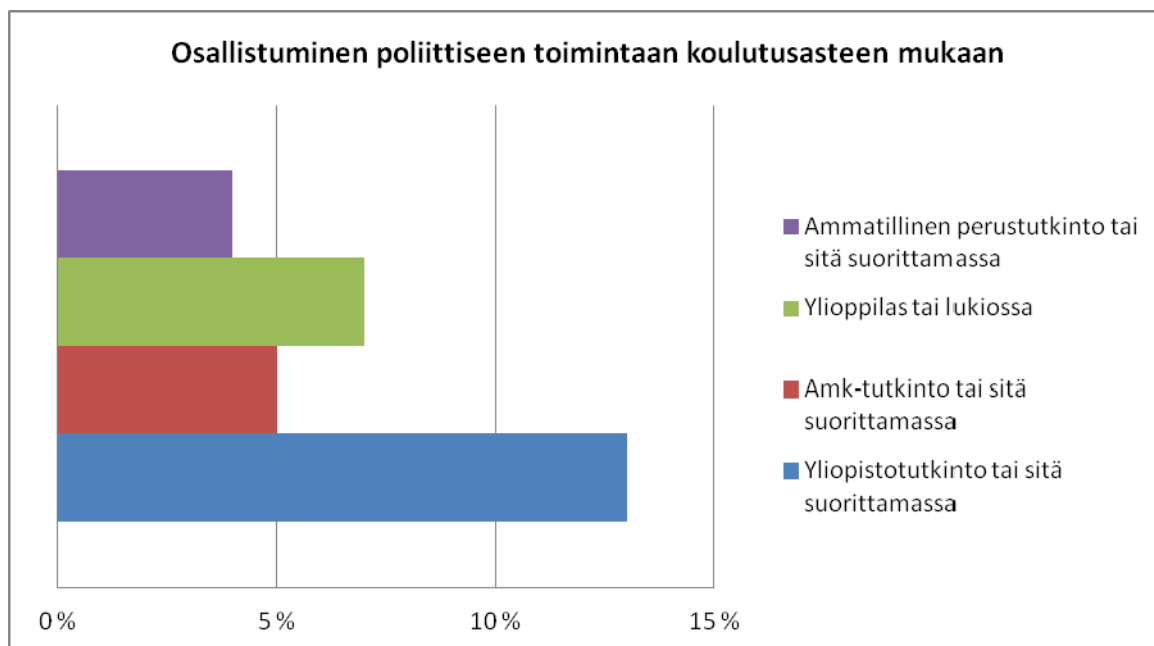
3.3 Opiskelijakunta vaikuttamisen kanavana

Ammattikorkeakouluopiskelijoiden kannalta opiskelijakunta on tärkeä vaikuttamisen väylä. Opetus- ja kulttuuriministeriön opiskelijatutkimuksen (2010) mukaan vastaajat kokivat opiskelijakunnan tärkeänä tiedonvälittäjänä. Opiskelijakunnan jäsenet saivat enemmän tietoa ja he kokivat omaavansa hyvät vaikuttamismahdollisuudet omaan ammattikorkeakouluun. Samaan aikaan opiskelijakuntaan kuulumattomat kokivat, että heillä oli heikommat vaikuttamismahdollisuudet omaan ammattikorkeakouluun verrattuna opiskelijakunnan jäseniin. Tämä näyttää olevan yhteydessä jäsenten ja ei-jäsenten tiedonsaantiin. (Lavikainen 2010: 149.)

Opiskelijakuntaan kuuluvilla oli myönteisempi käsitys opiskelijakunnasta ja sen toiminnasta verrattuna opiskelijakuntaan kuulumattomiin jäseniin. Opiskelijakuntaan ei tutkimuksen mukaan liittytty koska opiskelija ei tiennyt mitä hyötyä jäsenyydestä hänelle olisi. Toisena syynä oli jäsenmaksun suuruus, jolle ei koettu saavan vastinetta. Kaikki vastanneet olivat kriittisiä sen suhteen onko opiskelijakunta saanut aikaiseksi konkreettisia muutoksia omassa ammattikorkeakoulussa. (Lavikainen 2010: 133, 138-139.)

3.4 Opiskelijat poliittisissa opiskelijajärjestöissä

Poliittisten opiskelijajärjestöjen toimijoita löytyy sekä yliopistoista että ammattikorkeakouluista. Poliittisten opiskelijajärjestöjen toiminta on yleisesti keskittynyt enemmän yliopistoihin, mutta viime vuosina toiminta on näkynyt myös ammattikorkeakouluissa. Opetus- ja kulttuuriministeriön tutkimuksen (2012) mukaan poliittisissa opiskelijajärjestöissä toimii 41 656 henkilöä (Poliittisten opiskelijajärjestöjen jäsenmäärä 2012). Vuonna 2012 Suomessa oli yhteensä noin 309 000 korkeakouluopiskelijaa, heistä ammattikorkeakouluopiskelijoita oli 139 900 ja yliopisto-opiskelijoita 169 000 (Korkeakouluopiskelijoiden määrä 2014). Verrattaessa vuonna 2012 opiskelleiden määrää poliittisten opiskelijajärjestöjen jäsenmäärään, voidaan todeta, että suomalaisista korkeakouluopiskelijoista noin 14 prosenttia kuuluu poliittiseen opiskelijajärjestöön.

Kuvio 2: Osallistuminen poliittiseen toimintaan koulutusasteen mukaan (Myllyniemi 2014: 21.)

Nuorisobarometrin 2013 mukaan 13 prosenttia yliopistotutkinnon omaavista, tai sitä suorittavista, on ollut mukana poliittisessä toiminnassa. Ammattikorkeakoulututkinnon omaavista tai sitä suorittavista 5 prosenttia on ollut mukana poliittisessä toiminnassa. Ylioppilaiden ja lukio-
laisten keskuudessa määrä on 7 prosenttia ja ammatillisen perustutkinnon omaavien tai sitä suorittavien keskuudessa on 4 prosenttia. (Kuvio 2.) (Myllyniemi 2014: 21.) Nuorisobarometri tutkimuksen mukaan laajempi yleissivistävä koulutus innostaa nuoria olemaan mukana poliittisessä toiminnassa. Enemmistö lukio-opiskelijoista hakeutuvat yliopistoon jatko-opiskeluihin, kun taas ammatillisen perustutkinnon suorittaneista enemmistö hakeutuu ammattikorkeakouluun. Poliittiseen toimintaan osallistuminen on yleisintä lukiossa ja yliopistossa.

Opiskelijakuntien jäsenet ovat kokeneet ammattikorkeakoulun suunnalta saadun kannustuksen yhteiskunnalliseen toimintaan osallistumisesta myönteisenä. Ammattikorkeakoulun suunnalta saatu kannustus yhteiskunnalliseen toimintaan osallistumiseen oli yleisintä humanistisella ja kasvatusalalla. (Lavikainen 2010: 150-151). Näillä aloilla opetukseen kuuluu automaattisesti yhteistyötä erilaisten järjestöjen kanssa, mikä varmasti vaikuttaa asiaan.

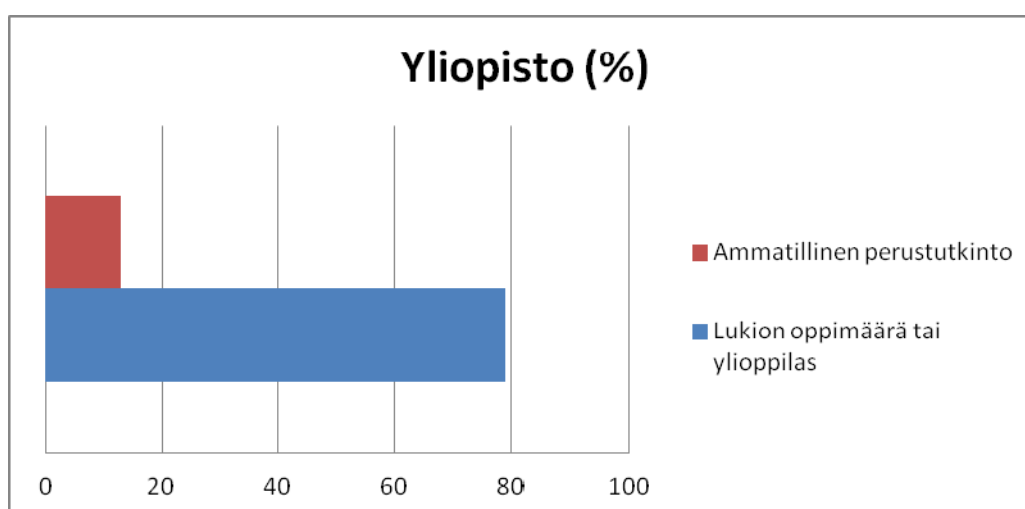
3.5 Koulutustaustan vaikutus yhteiskunnallisten asioiden kiinnostukseen

Suurin osa (66 %) korkeakouluissa opiskelevista nuorista on aiemmalta koulutus pohjaltaan ylioppilaita tai lukion oppimäärän suorittaneita. Yliopistossa alempaa korkeakoulututkintoa suorittavista oli 79 prosenttia lukion oppimäärän suorittaneita tai ylioppilaita ja 13 prosenttia olivat suorittaneet ammatillisen perustutkinnon (Kuvio 3). Ammattikorkeakouluopiskelijoista 65 prosenttia oli suorittanut lukion oppimäärän tai ylioppilastutkinnon ja noin 30 prosenttia

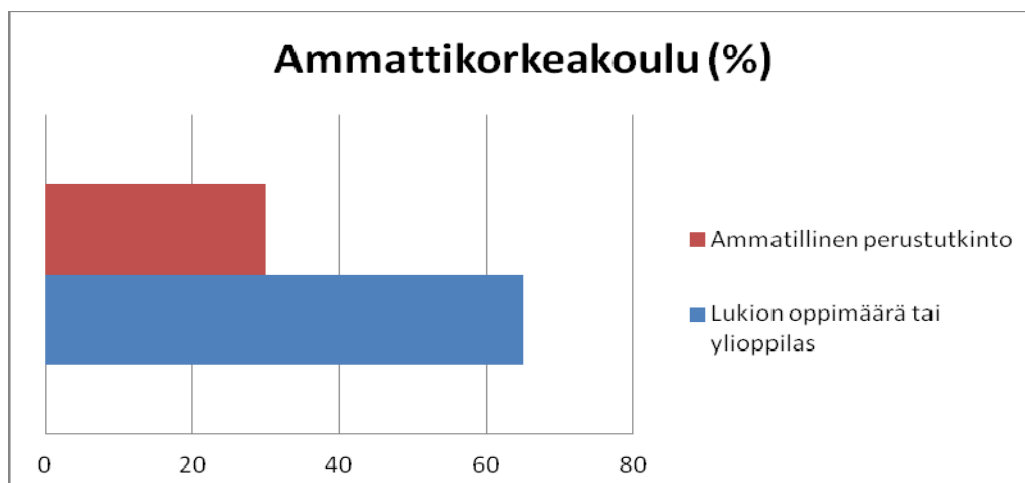
oli suorittanut ammatillisen perustutkinnon (Kuvio 4). (Saarenmaa, Saari, Virtanen 2010: 19-20.)

Lukiokoulutuksessa on suoritettava vähintään kaksi kurssia yhteiskuntatietoutta ja kulttuurituntemusta. Kurssien tarkoituksena on syventää opiskelijan osaamista suomalaisesta yhteiskunnasta sekä antaa hänelle työkaluja erilaisten ilmiöiden itsenäiseen arvioimiseen ja tutkimiseen. Suomen Lukiolaisten liiton tutkimuksen (2011) mukaan lukiolaiset halusivat kasvat-
taa yhteiskuntatiedon opetuksen painoarvoa lukiossa. Tutkimuksen mukaan lukiolaiset näke-
vät tärkeimmiksi oppiaineiksi äidinkielen ja kirjallisuuden, vieraat kielet, matematiikan ja
yhteiskuntatiedon. Tutkimus osoittaa naisilla ja miehillä olevan erilaisia painotuksia oppiai-
neiden arvioinnissa. Molemmat sukupuolet kokevat yhteiskuntaopin yhtä tärkeäksi. (Opetus-
hallitus 2014: 23; Vesanen, Thuneberg, Reinikainen, Mikkilä 2011: 20-21.)

Ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelmat ovat lukiokoulutukseen verrattuna hyvin laajo-
ja. Niihin sisältyvät alakohtaiset ammattitaitovaatimukset sekä kaikille aloille yhteiset paino-
tukset ja ydinosaamiset. Esimerkiksi omassa audiovisuaalisen viestinnän perustutkinnossa yh-
teiskunta-, yritys- ja työelämä tietoja oli yhteensä yksi opintoviikko. Koko ammatillinen perus-
tutkinto oli 120 opintoviikkoa. Olen opiskellut ammattioppilaitoksessa lastenohjaajaksi, jol-
loin tutkintoon ei kuulunut lainkaan yhteiskuntaoppia.

Kuvio 3: Yliopisto-opiskelijoiden koulutustausta (Saarenmaa, Saari, Virtanen 2010: 19-20.)

Kuvio 4: Ammattikorkeakouluopiskelijoiden koulutustausta (Saarenmaa, Saari, Virtanen 2010: 19-20.)

Poliittisessa toiminnassa mukana olleiden nuorten taustana oli useimmiten joko yliopisto tai lukio. Tilanne on erilainen keskusteltaessa nuorten pyrkimyksistä vaikuttaa itselle tärkeisiin yhteiskunnallisiin asioihin. Nuorisobarometrin 2013 mukaan 44 prosenttia yliopistokoulutuksen omaavista tai sitä suorittavista ovat pyrkineet vaikuttamaan itselle tärkeisiin yhteiskunnallisiin asioihin ja ammattikorkeakoulututkinnon omaavilla tai sitä suorittavilla määrä on 34 prosenttia. Ylioppilaiden tai lukiolaisten keskuudessa määrä on 29 prosenttia ja ammatillisen perustutkinnon omaavien tai sitä suorittavien keskuudessa määrä on vain 25 prosenttia (Kuvio 5). Yleisesti katsottuna korkeakoulutustaso sekä hyvä koulumenestys ennustavat parempaa äänestysaktiivisuutta sekä innostusta vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin. Passiivisuutta puolestaan ennustaa lapsuudenkodin heikko tulotaso, ammatillinen koulutus sekä työttömyys, etenkin pitkittynyt työttömyys. (Myllyniemi 2014: 21, 38.)

Kuvio 5: Pyrkimys vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin (Myllyniemi 2014: 21, 38.)

Kansainvälisessä vertailussa (ICCS 2009) suomalaisten nuorten tietämys yhteiskunnallisista asioista on eurooppalaisella huipputasolla. Suomessa ero tyttöjen ja poikien välillä on kuitenkin kansainvälisessä vertailussa keskimääräisesti suurempi. Suomalaiset tytöt ovat vahvempia yhteiskuntatiedon taidoissa kun pojat. (Suoninen, Kupari, Törmäkangas 2010: 30-31, 33, 35.) Suomalaisilla nuorilla on siis olemassa tietotaito osallistua poliittiseen päätöksentekoon, mutta nuorten osallisuus on vähäistä.

3.6 Perheen vaikutus kiinnostukseen yhteiskunnallisista asioista

Organisation for Economic Cooperation and Development OECD:n tutkimuksen mukaan vanhempien koulutustasolla ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen kiinnostuksella on merkitystä nuorten yhteiskunnalliseen aktiivisuuteen. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus on Suomessa kasvanut (1,8 %) hitaasti verrattuna muihin OECD-maihin, joissa kasvu on ollut keskimäärin 3,7 prosenttia. Tämän lisäksi korkeakoulutus periytyy vahvasti Suomessa. Tutkimuksen mukaan 68 prosentilla suomalaisista korkeakouluopiskelijoista myös vanhemmat ovat korkeasti koulutettuja. Ainoastaan viidellä prosentilla korkeakouluopiskelijoista vanhemmillla ei ole peruskoulun jälkeistä tutkintoa. (OECD-raportti 2012.)

Sosioekonominen asema luokitellaan henkilön koulutuksen, ammatin, työllisyyden ja tulojen mukaan (THL 2014). Heikossa sosioekonomisessa asemassa olevalla henkilöllä on usein matala koulutustaso sekä pienet tulot. Nuoret, jotka tulevat heikommista sosioekonomisista taustoista, eivät ole yhtä kiinnostuneita politiikasta ja yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta kuin korkeammasta sosioekonomisesta taustasta tulevat nuoret ovat. Vanhempien politiikkakiinnos-

tuksella on merkitystä nuorten innostumisessa yhteiskunnallisista asioista. Nuoret, joiden perheissä on puhuttu paljon politiikasta ja yhteiskunnallisista asioista ovat kiinnostuneempia aiheesta, kuin nuoret, joiden lapsuudenkodissa ei ole puhuttu yhteiskunnallisista asioista ja politiikasta. Uutisista ja ajankohtaisohjelmista keskusteleminen lapsuudenkodissa innostaa nuoria kiinnostumaan politiikasta ja yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta. (Myllyniemi 2012: 26-28; Tomperi 2012: 142; Suoninen ym. 2010: 30-31, 33, 35.)

Perheen vaikutuksen lisäksi nuoren omalla koulutustaustalla on merkitystä yhteiskunnallisten asioiden kiinnostukseen. Mitä korkeampi tutkinto nuorella on tai mitä korkeampaa tutkintoa hän on suorittamassa, sitä suuremmalla todennäköisyydellä hän on kiinnostunut yhteiskunnallisista asioista ja politiikasta. Nuoren kiinnostus yhteiskunnallisiin asioihin voidaan ennustaa peruskoulun päättötodistuksesta. Mitä korkeampi keskiarvo nuorella on, sitä suurempaa on myös yhteiskunnallisia asioita ja politiikkaan kohtaa tunnettu mielenkiinto. (Myllyniemi 2012: 26-28.)

4 Tutkimuskysymykset

Yliopistojen ylioppilaskuntien yhteydestä puoluepolitiikkaan sekä nuorten politiikkakiinnostuksesta löytyy tutkimustietoa. Koulutuksen periytyvyyttä sekä vanhempien koulutuksen suhdetta lapsen yhteiskunnalliseen kiinnostukseen on myös tutkittu. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden sekä opiskelijakuntien suhdetta puoluepolitiikkaan on tutkittu vähän. Ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien hallitusten jäsenten asenteita yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta ja puoluepolitiikasta ei ole tutkittu aikaisemmin.

Kiinnostavaa on se, mitkä asiat innostavat nuoria, erityisesti ammattikorkeakouluopiskelijoita, kiinnostumaan yhteiskunnallisista asioista ja puoluepolitiikasta. Mielenkiintoista on selvittää millaisia näkemyksiä ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien hallitusten jäsenillä on vaikuttamistyöstä ja puoluepolitiikasta. Opinnäytetyössä selvitetään myös onko opiskelijakuntien hallitusten jäsenten vanhempien koulutustaustalla tai kiinnostuksella yhteiskunnallisia asioita ja puoluepolitiikkaa kohtaan vaikutusta vastaajien asenteisiin puoluepolitiikasta.

5 Eettiset kysymykset

Suomen perustuslain mukaan jokaisella ihmisellä on yhdistymisvapaus. Tämä tarkoittaa myös vapautta kuulua tai olla kuulumatta poliittiseen puolueeseen. (Perustuslaki.) Ammattikorkeakoulun opiskelijakunta on sitoutumaton, eli se ei aja tiettyä puoluepoliittista agenda. Opiskelijakunnassa toimivat ihmiset voivat olla puoluepoliittisesti sitoutuneita. (Laureamko säännöt; Heino 2014.) Perustuslaki takaa kaikille myös oikeuden kertoa tai olla kertomatta omasta

poliittisesta vakaumuksesta (Perustuslaki.) Nämä asiat on huomioitu kyselylomakkeen sekä teemahaastatteluiden suunnittelussa.

5.1 Tutkijan oma tausta

Jokainen ihminen, myös tieteilijä, omaa mielipiteitä ja on yhteiskunnan ja erilaisten yhteisöjen jäsen. Tutkimuksissa tieteilijän omat mielipiteet, kokemukset ja ennakkoluulot värittävät tieteentekoa. Kvantitatiivisessa, eli määrällisessä tutkimuksessa tieteilijän omat näkemykset eivät heijastu yhtä vahvasti kuin kvalitatiivisessa, eli laadullisessa tutkimuksessa. Jopa luonnontieteissä on olemassa kysymyksiä, joista tutkijat eivät ole päässeet yksimielisyyteen, sillä tulos muuttuu riippuen tutkintatavasta. Tutkimuksen alussa on hyvä tuoda lukijalle esille tutkimukseen mahdollisesti vaikuttaneet seikat, kuten tutkijan oma tausta ja omat mielipiteet.

Vuonna 2012 toimin Suomen Opiskelijakuntien liitto - SAMOKin hallituksen jäsenenä, jolloin vastuualueenani oli koulutuspolitiikka. SAMOK hallitusvuoden aikana tein ammattikorkeakouluopiskelijoiden edunvalvontaa valtakunnallisella tasolla, jolloin tehtäviini kuului muun muassa kansanedustajien ja muiden keskeisten henkilöiden mielipiteisiin vaikuttaminen. Samaan aikaan toimin Sosialidemokraattiset Ammattikorkeakouluopiskelijat - SOMA ry:n puheenjohtajana. Syksyllä 2012 olin ehdokkaana kunnallisvaaleissa. En tullut valituksi kunnanvaltuustoon, mutta minut valittiin jäseneksi Vantaan opetuslautakuntaan. Syksyllä 2012 oli SONKin liittokokous, jossa olin ehdolla puheenjohtajaksi. Kun minut valittiin SONKin puheenjohtajaksi, olin ensimmäinen ammattikorkeakoulutaustainen puheenjohtaja liiton historiassa. Vuosina 2013 ja 2014 toimin opiskelijakunnan edustajistossa, jonne minut valittiin puoluepoliittiselta listalta. Vuoden 2012 toimin opiskelijakunnan edustajistossa, jolloin minut valittiin paikallisjärjestön listalta. Vuonna 2013 olin mukana perustamassa puoluepoliittista listaa opiskelijakuntaani.

Olen toiminut opiskelijakunnassa sitoutumattomana toimijana, puoluepoliittisena toimijana sekä poliittisen opiskelijajärjestön edustajana. Minulla on henkilökohtainen kiinnostus tutkia opiskelijakuntien hallitusten jäsenten asenteita puoluepolitiikasta, sillä minulla on omakohtaisia kokemuksia aiheesta. Minulla saattaa olla ennakkokäsityksiä ja näkemyksiä opiskelijakuntien asenteesta puoluepoliittisia toimijoita kohtaan, mutta uskon, että opinnäytetyön laatiminen sekä kvantitatiivisin että kvalitatiivisin menetelmin on paras tapa saada työstä kattava ja luotettava. Kyselylomakkeen avulla saatu tieto kuvastaa laajemman ryhmän näkemystä, johon voidaan syventyä teemahaastattelujen kautta. Uskon, että opinnäytetyön tulos on totuudenmukainen ja kattava.

5.2 Haastateltavat ja tutkimuslupa

Tämän opinnäytetyön tutkimus tehtiin Sosialidemokraattiset Opiskelijat - SONK ry:lle. Työ on tehty yhteistyössä Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry:n kanssa. Erillistä tutkimuslupaa ei työlle haettu. SAMOKin hallitus päätti, että kyselytutkimus voitiin toimittaa opiskelijakuntien hallitusten jäsenille SAMOKin omia viestintäkanavia pitkin. Kaikkien opiskelijakuntien hallitusten jäsenten sähköpostiosoitteet löytyvät verkosta.

Opinnäytetyön tutkimukseen osallistui kaksi haastateltavaa. Molemmat haastateltavat toimivat Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOKin hallituksessa. SAMOKin hallituksessa toimii vuoden aikana seitsemän henkilöä. Molemmat haastateltavat ovat antaneet suostumuksensa, että heidän nimensä ja kommenttinsa julkaistaan tutkimuksessa.

6 Aineiston keruu

Opinnäytetyön tutkimuksen aiheen rajaus ja tutkimuskysymysten muotoilu olivat tutkimuksen aloittamisen edellytys. Kyselytutkimuksen aineistonkeruussa menetelmänä käytettiin elektronista kyselylomaketta. Toisena menetelmänä käytettiin teemahaastattelua. Tutkimus rakentuu kahdesta tutkimusvaiheesta, määrällisestä kyselytutkimuksesta ja sitä täydentävästä laadullisesta tutkimuksesta. Käyttämällä kahta menetelmää voidaan teemahaastatteluiden kysymykset rakentaa kyselytutkimuksen tulosten avulla. Määrällisen tutkimuksen avulla saadaan suuremman vastaajajoukon näkemys asiasta, jonka jälkeen haastateltavat voivat analysoida kyselytutkimuksen tuloksia sekä tuoda esille syvällisempiä näkemyksiä aiheesta. (Hirsijärvi, Remes & Sajovaara 2013: 137.)

6.1 Kyselytutkimus

Kvantitatiivinen tutkimus, eli määrällinen tutkimus, tutkii numeerisesti suurempaa määrää vastauksia kuin kvalitatiivinen, eli laadullinen tutkimus. Tämän tutkimuksen kvantitatiivinen tutkimus toteutettiin kyselylomakkeella, jonka luominen oli tutkimuksen ensimmäinen vaihe. Kyselylomakkeen luomisvaiheessa on tärkeää, että tutkijalla on tiedossa mihin kysymyksiin hän toivoo vastauksia. (Hirsijärvi & Hurme 2009: 136-137.) Tämän tutkimuksen kyselylomakkeen kysymykset muotoiltiin tutkimuskysymysten ympärille. Kyselytutkimus toteutettiin elektronisena kyselylomakkeena. Kyselylomake toimitettiin Suomen opiskelijakuntien liiton - SAMOKin elektronisena jäsenviestinä kaikille opiskelijakuntien hallitusten jäsenille. SAMOKin omassa toiminnassa verkkokyselyt ovat tavallisia. Niiden avulla SAMOK kerää muun muassa tietoa opiskelijakunnilta. Opiskelijakuntien hallitusten jäsenet ovat tottuneita elektronisiin kyselylomakkeisiin. (SAMOKin toimintatavat 2014.)

Kyselylomakkeen alussa tulee kertoa vastaajille kyselyn tarkoitus ja sen tärkeys. Alussa on tuotava esille mihin mennessä kyselyyn on vastattava. Tämän tutkimuksen kyselylomakkeessa sekä vastaajille lähetetyssä sähköpostissa tuotiin esille kyselyn tarkoitus. Viestissä luvattiin toimittaa valmis tutkimus opiskelijakuntien hallitusten jäsenten ja Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOKin käyttöön.

Kyselylomakkeen tulee olla selkeä ja helppo käyttää. Kyselytutkimuksen kysymyksiä voidaan muotoilla useilla eri tavoilla. Tutkijan on pohdittava kysymysten muodot tarkkaan, sillä hänen on varmistettava, että tutkittava ymmärtää kysymyksen. Tutkijan on varmistettava, että hän kykenee tulkitsemaan kyselylomakkeen tuloksia ja saamaan niistä tarvittavia tietoja tutkimuksen toteuttamiseksi. Tutkimuksesta riippuen tulee päättää, käytetäänkö kyselylomakkeessa valmiita vastausvaihtoehtoja vai avoimia kysymyksiä. Molempien kyselymuotojen yhdistäminen lomakkeessa antaa vastaajalle mahdollisuuden täydentää ja tarkentaa vastaustaan. (Hirsijärvi 2009: 200-201.)

Monivalintakysymykset ja asteikkoihin ja skaaloihin perustuvat kysymykset toimivat selkeinä mittareina vastaajien kannasta. Kysymykset antavat vastaajalle vain tietyn määrän vastausvaihtoehtoja, joiden tulosten tulkitseminen on selkeää. Monivalintakysymysten avulla voidaan vertailla vastauksia. Esimerkiksi ikä, sukupuoli ja paikkakunta ovat kysymyksiä, jotka toteutettiin monivalintakysymyksenä. Asteikkojen ja skaalojen avulla voidaan mitata vastaajien arvomaailmaa. Kyselytutkimuksen kysymykset liittyen opiskelijakuntaan ja sen yhteyteen puolipolitiikkaan toteutettiin asteikkoon perustuvilla kysymyksillä. Kyselytutkimuksessa käytettiin myös avoimia kysymyksiä. Avoimien kysymysten avulla vastaaja voi selvittää vastaustaan. Avoimien kysymysten avulla määrälliseen tutkimukseen saatiin laadullista aspektia. Avoimet kysymykset auttavat tutkijaa tulkitsemaan mitä vastaaja on tarkoittanut. (Hirsijärvi 2009: 200-201.)

Ennen valmiin kyselylomakkeen toimittamista tutkimuskohteille tulee lomake tarkistaa. Ovatko sanojen valinnat oikeat? Ovatko kysymykset selkeitä? Voiko kyselylomakkeen kysymyksiä vertailla keskenään? Kun tutkija on itse kysynyt nämä kysymykset ja tarkistanut lomakkeen on se hyvä vielä lähettää pienelle koehenkilöryhmälle kokeiltavaksi. (Hirsijärvi 2009: 203.) Tämän tutkimuksen kyselylomake toimitettiin kahdelle opiskelijakunnan hallituksen alumnille kokeiltavaksi. Kyselylomake esiteltiin opinnäytetyön suunnitteluseminaarissa. Saadun palautteen perusteella kyselylomaketta tarkennettiin ja kehitettiin. Suunnitteluseminaarin jälkeen kyselylomakkeeseen lisättiin muun muassa kysymys vastaajan opiskelupaikkakunnasta.

6.2 Teemahaastattelu

Tämän opinnäytetyön tutkimus rakentuu määrällisestä tutkimuksesta, jota täydennetään laadullisella tutkimuksella. Ensimmäiseksi toteutettiin kyselytutkimus, jonka jälkeen toteutettiin teemahaastattelu. Tässä tutkimuksessa haastateltiin kahta Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOKin hallituksen jäsentä. Toinen haastateltavista on aktiivisesti mukana puoluepoliittisessa toiminnassa ja toinen ei ole mukana puoluepoliittisessa toiminnassa lainkaan. Molemmat ovat toimineet edeltävänä vuonna oman opiskelijakuntansa puheenjohtajana, joten heillä on tuore näkemys opiskelijakuntien toiminnasta sekä SAMOKin kautta valtakunnallinen kokemus ja näkemys ammattikorkeakouluopiskelijoiden edunvalvontatyöstä ja vaikuttamistyöstä.

Kvalitatiivinen tutkimus eli laadullinen tutkimus painottaa laatuun ja tutkimuskohteiden subjektiiviseen näkemykseen aiheesta. Joskus laadullinen tutkimus nähdään vähemmän tieteellisenä kuin tilastollinen tutkimus. Laadullinen tutkimus kattaa syvällisemmän osan tutkittavasta verrattuna kvantitatiiviseen, eli määrälliseen tutkimukseen, joka on yleistävä tutkimus. Tutkittavien määrä on laadullisessa tutkimuksessa harkinnanvarainen ja se perustellaan teoreettisesti ja tutkittavat on valittu tarkoituksen mukaisesti. (Hirsijärvi 2009: 35.)

Ennen teemahaastattelua tiedossa oli, että tutkimuksen aihe tuottaa monitahoisesti ja moniin suuntiin viittaavia vastauksia. Teemahaastattelun tarkoituksena oli selventää kyselytutkimuksen tuloksia sekä syventää aiheesta saatavia tietoja. (Hirsijärvi 2009: 35.) Kyselytutkimuksen tulokset toimitettiin haastateltaville ennen haastattelua. Näin haastateltavilla oli mahdollisuus kommentoida ja analysoida kyselytutkimuksen tuloksia.

Teemahaastattelussa keskustelu haastateltavien kanssa on vapaamuotoista ja asioihin syvennyttä. Ennen haastattelua ei tule tehdä liian tarkkoja ennakkokysymyksiä, vaan teemahaastattelussa riittää, että päälinjat keskustelulle on hahmoteltu. (Hirsijärvi 2009: 106.) Teemahaastattelun kysymykset, eli keskusteluteemat valikoituivat kyselylomakkeen vastausten sekä lähdemateriaalin perusteella.

Lähdemateriaali sekä kyselylomakkeen vastaukset osoittivat, että perhetaustalla mutta myös vastaajan omalla taustalla on merkitystä yhteiskunnallisen vaikuttamisen sekä puoluepoliittiseen kiinnostukseen. Kyselylomakkeen tulokset puoluepolitiikan ja opiskelijakunnan yhteydestä olivat ristiriitaiset ja monessa kohtaa vastaajat olivat selkeästi jakautuneet kahtia. Teemahaastattelujen avulla selvennettiin kyselylomakkeen vastausten tuloksia.

Kyselytutkimus ja lähdemateriaali osoittivat, että tutkimuksessa on kaksi keskeistä kysymystä. Millainen yhteys opiskelijakunnalla ja puoluepolitiikalla on sekä miten vastaajien tausta vai-

kuttaa heidän suhtautumiseensa puoluepolitiikkaan. Teemahaastattelun runko rakentui näiden kahden kysymyksen ympärille, sisältäen syventäviä kysymyksiä aiheesta.

Teemahaastattelun ensimmäinen pääteema oli opiskelijakunnan ja puoluepolitiikan yhteys. Tämän teeman alla käsiteltiin kyselytutkimuksen tuloksia koskien opiskelijakuntaa ja sen yhteyttä puoluepolitiikkaan. Tämän teeman alla käsiteltiin myös haastateltavien ja kyselytutkimukseen vastanneiden näkemyksiä opiskelijakunnan vaikuttamistyöstä. Ensimmäisen pääteeman alla olivat seuraavat alateemat: 1) puoluepolitiikan näkyvyys ammattikorkeakouluissa, 2) opiskelijakunnan ja puoluepoliittisten toimijoiden yhteistyö, 3) opiskelijakuntien sitoutumattomuus ja 4) opiskelijakunnan vaikuttamistyö.

Teemahaastattelun toinen pääteema oli opiskelijoiden oman koulutustaustan ja perhetaustan vaikutus asenteisiin puoluepolitiikasta ja yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta. Tämän teeman alla käsiteltiin koulutuksen periytyvyyttä, yhteiskuntatiedon oppimäärää toisella asteella sekä kyselytutkimuksen vastaajien perhetaustan vaikutusta asenteisiin. Tämän teeman alla olivat seuraavat alateemat: 1) nuoret poliittisissa järjestöissä ja puolueessa, 2) nuoret vaikuttajina ja nuorten tavat vaikuttaa yhteiskuntaan, 3) nuorten oman koulutustaustan merkitys kiinnostuksessa yhteiskunnallisista asioista 4) koulutuksen periytyvyys ja 5) perhetaustan vaikutus nuorten suhtautumiseen puoluepolitiikkaan.

6.3 Aineiston analyysi

Tässä tutkimuksessa analysoitiin ensimmäiseksi kyselytutkimuksen tulokset. Kyselylomakkeen tekovaiheessa sekä analysointivaiheessa tutkija perehtyi lähdemateriaaliin tutkittavasta aiheesta. Erityisesti kirjat ja tutkimukset nuorten asenteista puoluepolitiikasta olivat keskeisiä lähdemateriaaleja tässä vaiheessa. Kyselytutkimuksen aineiston analyysin ja lähdekirjallisuuden perehtymisen jälkeen ilmeni, että kyselylomakkeesta puuttui yksi olennainen kysymys. Kyselylomakkeessa kysyttiin vastaajan vanhempien koulutustasoa sekä lapsuudenkodin yhteiskunnallisten ja puoluepoliittisten keskustelujen määrää. Kyselylomakkeessa kysyttiin toimiiko vastaaja itse tai hänen perheenjäsen aktiivisesti puoluepolitiikassa. Lomakkeesta puuttui kysymys vastaajan omasta koulutustaustasta. Tutkimuksen edetessä selvisi, että perhetaustan lisäksi muut tutkimukset osoittavat, että nuoren omalla koulutustaustalla on merkitystä hänen asenteisiinsa ja kiinnostukseensa yhteiskunnallisista asioista ja puoluepolitiikasta. Koulutuksen periytyvyyden ja muiden tilastojen avulla tämä näkökulma voidaan huomioida, vaikka se ei ilmenekään kyselytutkimuksen tuloksista.

Kyselylomakkeen lisäksi analysoitavana oli myös kaksi teemahaastattelua. Teemahaastattelujen avulla tarkennettiin ja syvennettiin kyselytutkimuksen tuloksiin. Teemahaastattelu on laadullinen tutkimusmenetelmä, mikä tarkoittaa, että aineiston analysointiin ei ole valmiita

"malleja" tai selkeää ohjeistusta. Tämän vuoksi vapaamuotoisten haastattelujen, kuten teemahaastattelujen analysoiminen on usein haastavaa. Laadullinen tutkimus edellyttää tutkijalta joustavuutta ongelmatilanteissa. (Hirsijärvi 2013: 35, 81.) Kyselylomakkeessa oli monivalintakysymyksiä sekä avoimia kysymyksiä. Avoimien kysymysten tulokset on kirjattu kyselytutkimuksen tuloksiin suorana lainauksena merkinnällä V1, V2, V3 tai V4. Vastaaja 1 ei aina ole sama vastaaja, jotta vastaajaa ei voida tunnistaa.

Teemahaastattelujen sisältö tallennettiin ja sen pohjalta tutkija raportoi saatuja tuloksia. Kun tutkija oli koonnut haastattelujen tulokset yhtenäiseksi kokonaisuudeksi toimitettiin tämä haastateltavien luettavaksi. Tämän jälkeen haastateltavat saivat vielä kommentoida, oliko tutkija tulkinnut heidän tarkoituksensa oikein. Tällä tavalla varmistettiin, että haastateltavien aidot näkemykset tulevat ilmi opinnäytetyössä.

Opinnäytetyön tutkimuksen on tarkoitus toimia tiedonlähteenä opiskelijakuntatoimijoille. Tutkimuksen tarkoituksena on toimia työkaluna poliittisille opiskelijajärjestöille nuorten aktiiviseen kansalaisuuteen kasvattamisessa. Tutkimuksen avulla myös SAMOK saa vahvemman kuvan siitä, miten opiskelijakunnat suhtautuvat puoluepolitiikkaan ja vaikuttamistyöhön.

7 Kyselylomakkeen tulokset

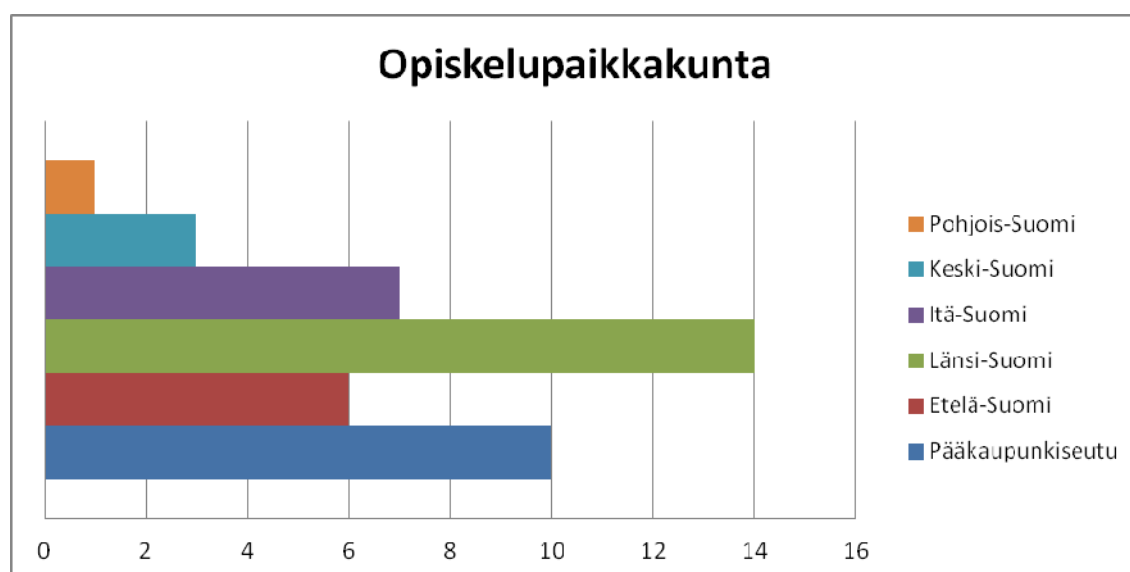
Suomessa toimii 25 ammattikorkeakoulua, joista yksi sijaitsee Ahvenanmaalla. Näiden lisäksi Suomessa toimii myös Poliisiammattikorkeakoulu. Jokaisessa maakunnassa sijaitsee vähintään yksi ammattikorkeakoulu. Kyselyyn vastanneista noin 34 prosenttia opiskeli Länsi-Suomessa, 24 prosenttia pääkaupunkiseudulla, 17 prosenttia Itä-Suomessa, 15 prosenttia Etelä-Suomessa, 7 prosenttia Keski-Suomessa ja 3 prosenttia Pohjois-Suomessa (Kuvio 6).

Kysely suoritettiin kesäkuun 2014 aikana, jolloin Suomen Opiskelijakuntien liitto - SAMOKin jäsenenä toimi 25 opiskelijakuntaa, joista yksi sijaitsee Ahvenanmaalla (Opiskelijakunnat 2014). Kysely toimitettiin 24 Suomen mantereella toimivalle opiskelijakunnalle. Ahvenanmaan korkeakoulun opiskelijakunta sekä SAMOKiin silloin kuulumaton Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijakunta eivät olleet mukana kyselyssä. Kysely toteutettiin suomen kielellä, mutta vastaajille oli tiedotettu, että ruotsin kielellä voi vastata.

Jokaisessa opiskelijakunnassa on keskimäärin kuusi hallituksen jäsentä. Kyselyyn vastasi 41 henkilöä, eli noin 29 prosenttia opiskelijakuntien hallitusten jäsenistä. Kysely toimitettiin ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien hallitusten jäsenille kesäkuussa Suomen Opiskelijakuntien liiton - SAMOKin sähköisenä jäsenviestinä. Ensimmäisen viikon aikana kyselyyn vastasi 20 henkilöä. Tämän jälkeen opiskelijakunnille lähetettiin muistutusviesti kyselylomakkeesta, jolloin kyselyyn vastasi vielä 21 henkilöä. Vastausajankohta oli haasteellinen, sillä suurin osa

ammattikorkeakouluopiskelijoista siirtyä kesätöihin, harjoitteluihin tai kesälomille kesäkuun alussa. Tämän vuoksi kysely ei ehkä tavoittanut kaikkia opiskelijakuntien hallitusten jäseniä. Saattaa myös olla niin, että kyselyyn vastasivat ne henkilöt opiskelijakuntien hallituksista, jotka suhtautuvat erityisen myönteisesti tai kielteisesti puoluepolitiikkaan.

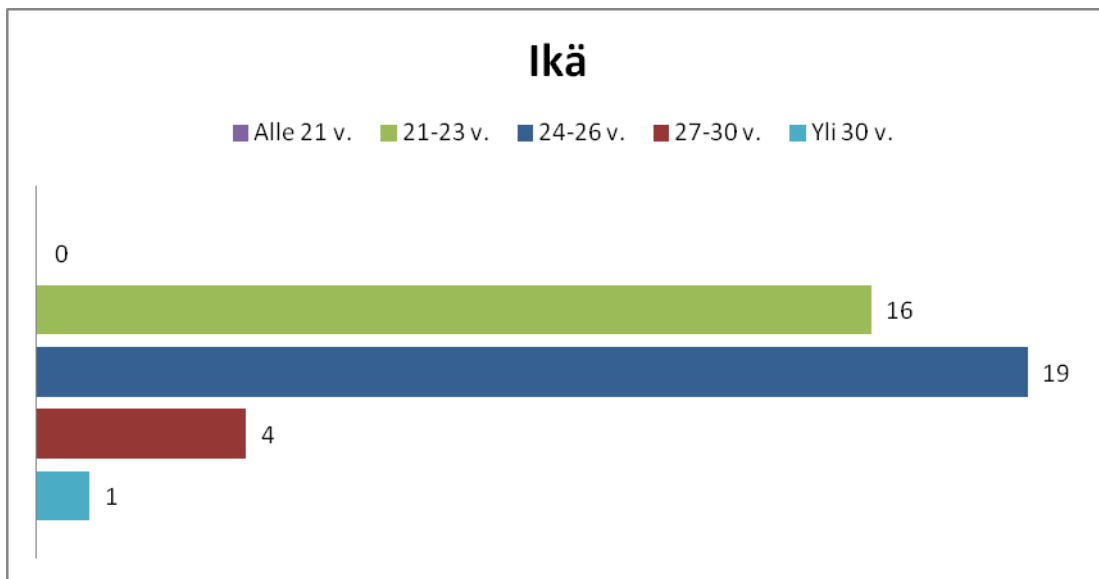
Ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien hallitusten koot vaihtelevat ja hallitusten jäseniä on 24 opiskelijakunnassa alle 150 henkilöä. Vastaajia oli 41, joka tarkoittaa noin kahta henkilöä per opiskelijakunta, tämä on riittävän kattava tulos, jonka avulla opiskelijakuntien hallitusten jäsenten näkemyksistä saadaan luotettavaa tietoa.

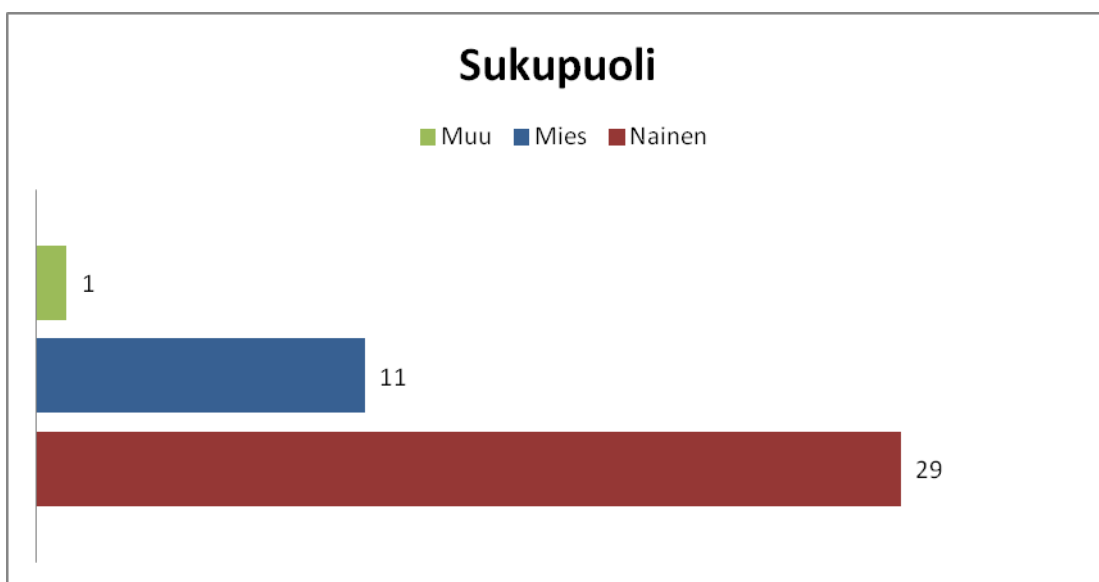
Kuvio 6: Vastaajien opiskelupaikkakunta

7.1 Vastaajien tausta

Kyselyyn vastanneista noin 71 prosenttia oli naisia, noin 27 prosenttia miehiä ja noin 2 prosenttia muita (Kuvio 8). Kyselyn vastaajista noin 46 prosenttia oli 24–26-vuotiaita, noin 39 prosenttia olivat 21–23-vuotiaita, noin 10 prosenttia olivat 27–30-vuotiaita ja noin 5 prosenttia olivat yli 30-vuotiaita (Kuvio 7). Kyselyn tulokset heijastavat vahvasti nuorten naisten näkemyksiä ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien hallituksissa.

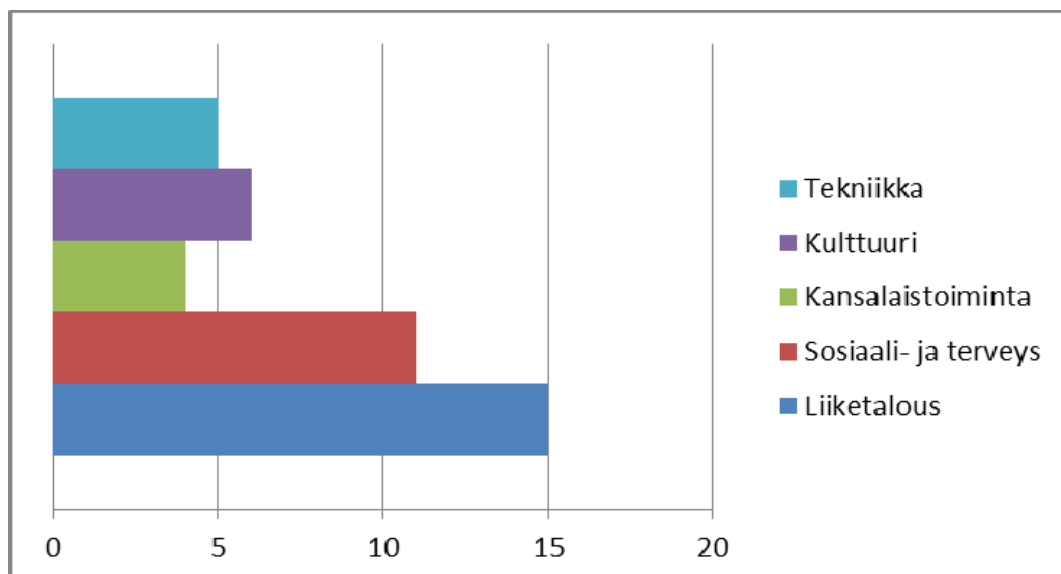

Kuvio 7: Vastaajien ikä

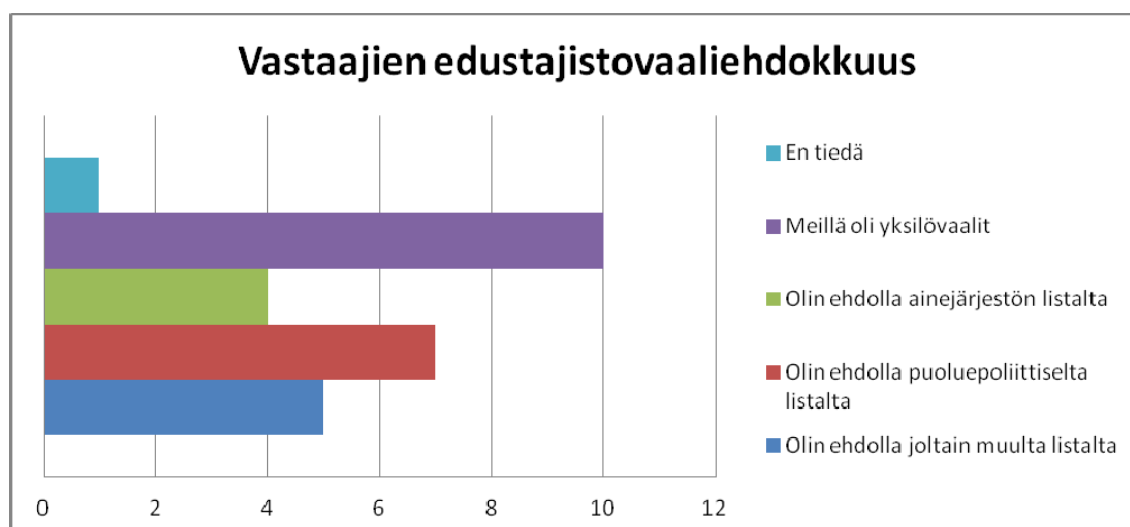
Kuvio 8: Vastaajien sukupuoli

Kyselyyn ei vastannut kukaan alle 21-vuotias. Runsas enemmistö kyselyyn vastanneista olivat nuoria naisia. Kyselyyn vastasi eniten liiketaloutta (15) sekä sosiaali- ja terveysalaa (11) opiskelijoita. Myös kulttuurialan (6) ja tekniikan alan (5) opiskelijat vastasivat kyselyyn. Muutamia kansalaistoiminnan (4) opiskelijat vastasivat kyselyyn. (Kuvio 9.)

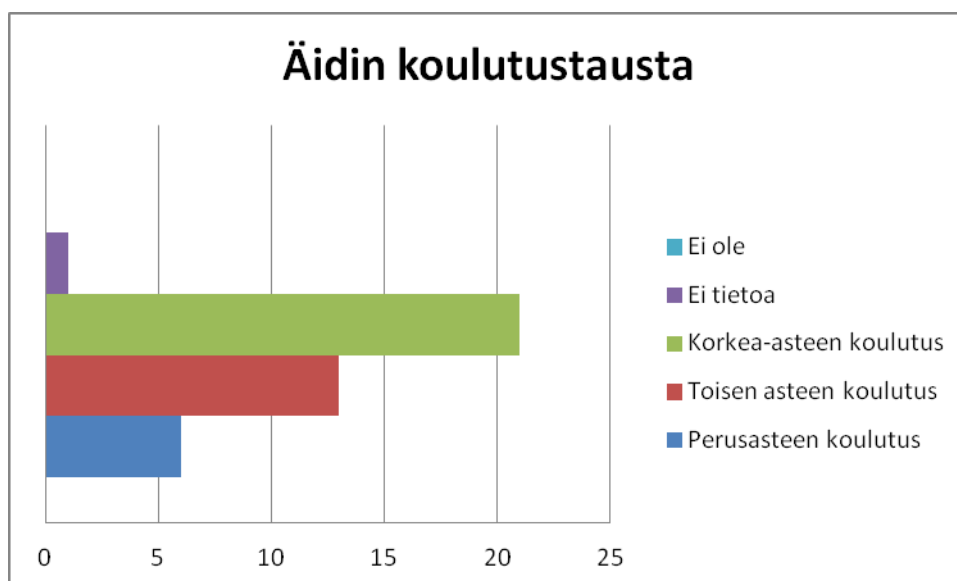
Kuvio 9: Vastaajien koulutusala

Vastaajista noin 34 prosenttia kuului poliittiseen puolueeseen. Kaikki poliittiseen puolueeseen kuuluneet vastaajat olivat olleet ehdolla edustajistovaaleissa. Vastaajista 27 henkilöä oli ollut ehdolla edustajistovaaleissa. Heistä seitsemän henkilöä oli ehdolla puoluepoliittiselta listalta. Mielenkiintoista on, että 14 puoluejäsenyyden omaavista vastaajista vain puolet oli ollut ehdolla puoluepoliittiselta listalta. Kymmenen vastaajista ei ollut ehdolla miltään listalta, sillä kyseessä oli yksilövaalit. Kaikissa opiskelijakunnissa ei ole käytössä listavaaleja, jolloin edustajistoon ei myöskään rakennu automaattisesti ryhmittymiä, joilla on yhteisiä tavoitteita. (Kuvio 10.) Saattaa siis olla niin, että seitsemän puoluejäsenyyden omaavaa vastaajaa ovat olleet ehdolla opiskelijakunnasta, jossa ei järjestetä listavaaleja tai sitten he ovat olleet ehdolla ainejärjestön listalta.

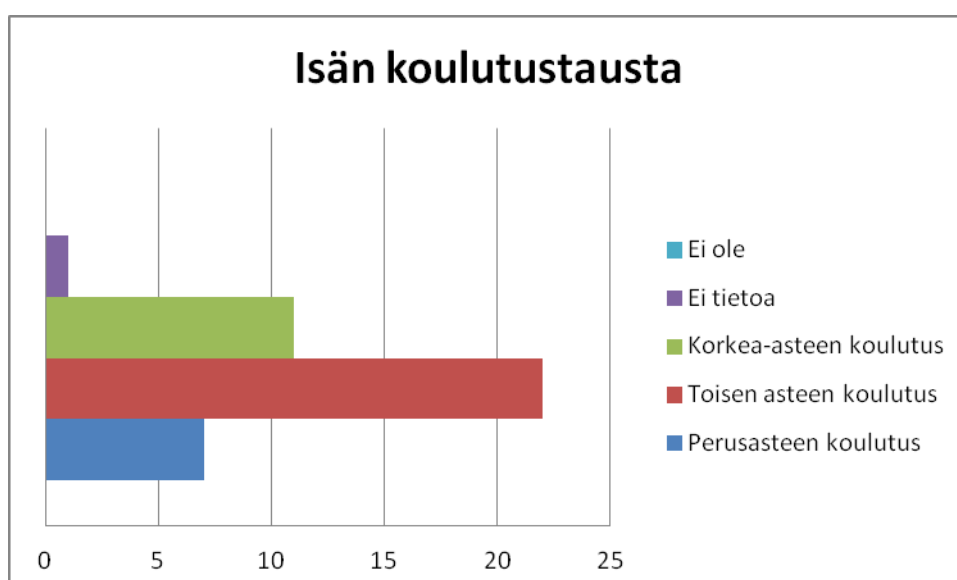

Kuvio 10: Vastaajien ehdokkuus edustajistovaaleissa

Vastanneiden äideistä noin 51 prosenttia omai korkea-asteen tutkinnon ja noin 32 prosenttia omai toisen asteen tutkinnon. Noin 15 prosenttia vastanneiden äideistä olivat suorittaneet pelkän perusasteen tutkinnon. (Kuvio 11.) Vastanneiden isistä noin 27 prosenttia omai korkea-asteen tutkinnon ja noin 54 prosenttia omai toisen asteen tutkinnon. Isistä noin 17 prosenttia oli suorittanut perusasteen tutkinnon. (Kuvio 12.) Yhdellä vastaajalla ei ollut tietoa äitinsä tai isänsä koulutustasosta. Neljällä vastanneista oli muu huoltaja. Muiden huoltajien koulutustasot olivat perusaste (2), toinen aste (1) ja korkea-aste (1).

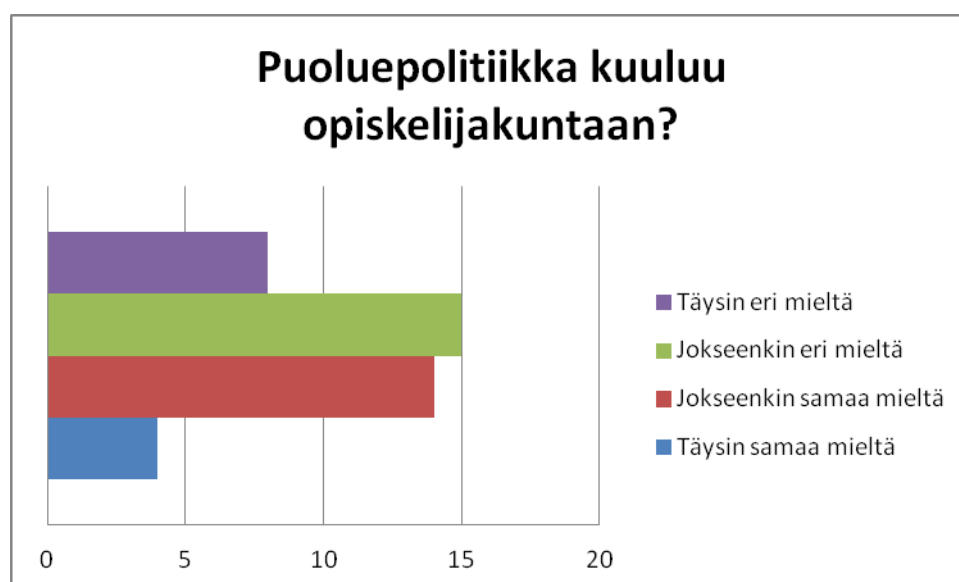
Kuvio 11: Vastaajien äidin koulutustausta

Kuvio 12: Vastaajien isän koulutustausta

7.2 Opiskelijakunnan toiminta ja puoluepolitiikka

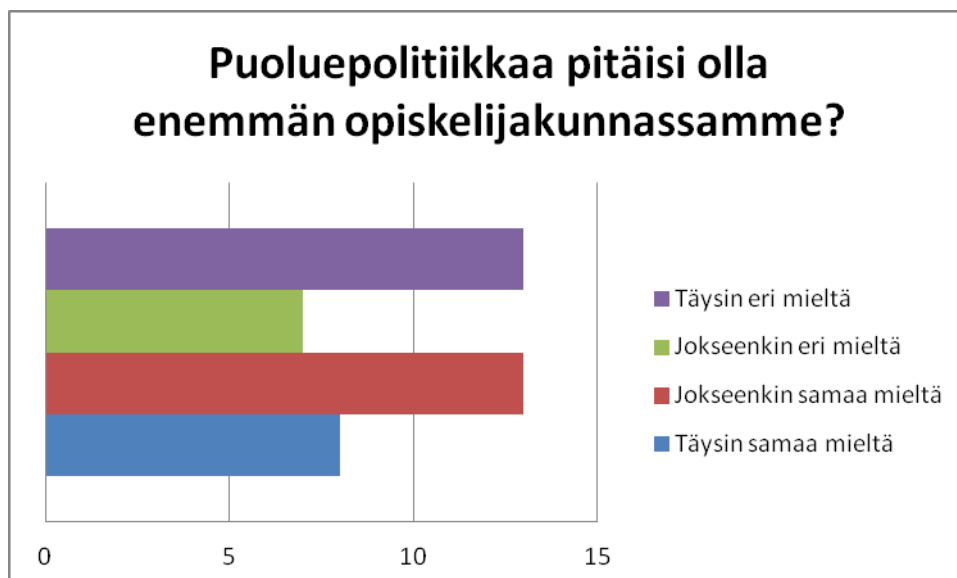
Vastanneista enemmistö (56,1 %) ovat sitä mieltä, että puoluepolitiikka ei kuulu opiskelijakuntaan. Samaan aikaan enemmistö (51,2 %) toivoo, että puoluepolitiikkaa tulisi olla enemmän opiskelijakunnassa. (Kuviot 13 ja 14.) Enemmistö (58,5 %) kokee, että puoluepolitiikka on keskeistä opiskelijakunnan vaikuttamistyössä. Noin 46 prosenttia vastanneista on sitä mieltä, että puoluepolitiikka karkottaisi opiskelijat opiskelijakunnasta. Opiskelijakuntien tärkein tehtävä on kaikkien vastaajien mukaan opiskelijoiden edunvalvonta. Puoluepolitiikka nähdään opiskelijakuntien hallituksissa työkaluna. Vastaajien mukaan sitoutumattomat opiskelijat vierastavat puoluepolitiikkaa. Yksi vastaajista vertasi puoluepolitiikkaa diktatuuriin, jossa yksi henkilö päättää ja muut tottelevat sinisilmäisesti. Useampi vastaaja toi esille, että puoluepolitiikassa on kyse arvoista ja asioiden edistämisestä. Muutaman vastaajan mukaan puoluepolitiikan vahvempi läsnäolo edustajistovaaleissa toisi edustajistoille enemmän uskottavuutta.

Kuvio 13: Vastaajien mielipide: Kuuluuko puoluepolitiikka opiskelijakuntaan

V1: "Puoluepolitiikkaa tulisi terveellä tavalla ottaa enemmän huomioon opiskelijakunnan toiminnassa. Moni aktiivi omaa mielipiteitä, jotka ovat joka tapauksessa johonkin yksittäiseen puolueeseen yhdistettävissä ja monilla on myös puoluekirja. Poliitiikkaa pelätään suotta, mielestäni se toisi esimerkiksi edustajistovaaleissa enemmän avoimuutta toimintaan. Ainejärjestölistat eivät kerro mitään yksittäisten ehdokkaiden arvoista tai mielipiteistä, eivätkä taastusti helpota äänestäjien valintoja. Opiskelijakunta joka tapauksessa ajaa taasisesti kaikkien etuja, koulutusohjelmasta riippumatta. Puoluepolitiikka on kuitenkin valtakunnan tasolla toiminnan keskiössä, miksi se pitäisi piilottaa paikallisella tasolla?"

V4: "Opiskelijakunta saa käyttää politiikka "hyväkseen", politiikka ei saa tulla opiskelijakuntaan kuitenkaan."

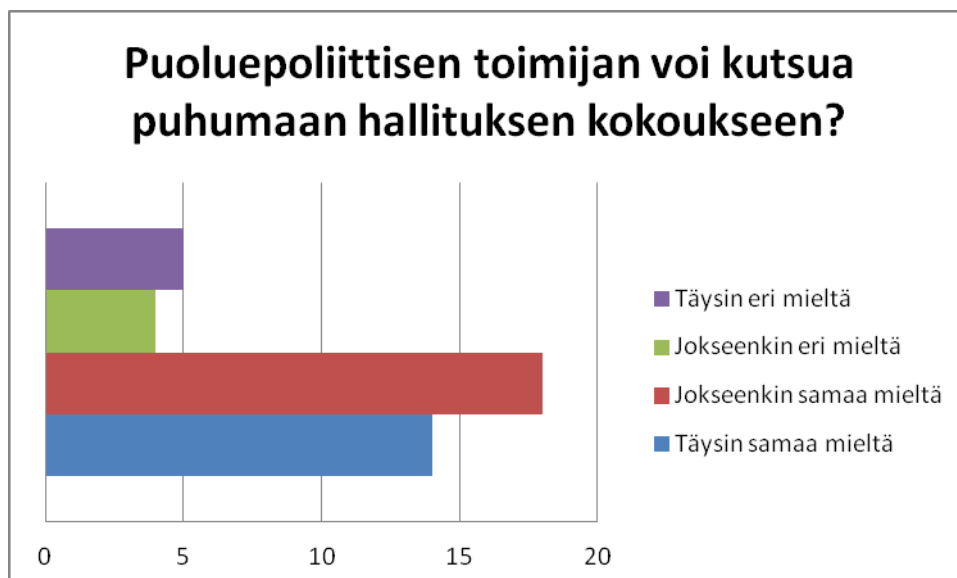

Kuvio 14: Vastaajien mielipide: Puoluepolitiikkaa pitäisi olla enemmän

Yli 70 prosenttia vastaajista ovat sitä mieltä, että puoluepoliittisen toimijan voi kutsua puhumaan sekä opiskelijakunnan hallituksen että edustajiston kokoukseen. Yli 90 prosenttia vastaajista ovat sitä mieltä, että kaikkien puolueiden edustajat voidaan kutsua puhumaan kokoukseen tai esittelemään toimintaansa kampukselle. Enemmistö (65,9 %) ovat sitä mieltä, että puoluepoliittinen toimija voi esitellä toimintaansa kampuksella. Kaikkien vastaajien mukaan opiskelijakunta voi järjestää vaalipaneelin, jossa kaikki puolueet ovat edustettuina. Enemmistö (70,7 %) ovat sitä mieltä, että opiskelijakunta ei voi järjestää vaalipaneelia, jossa on vain muutama puolue edustettuna. (Kuviot 15, 16 ja 17.)

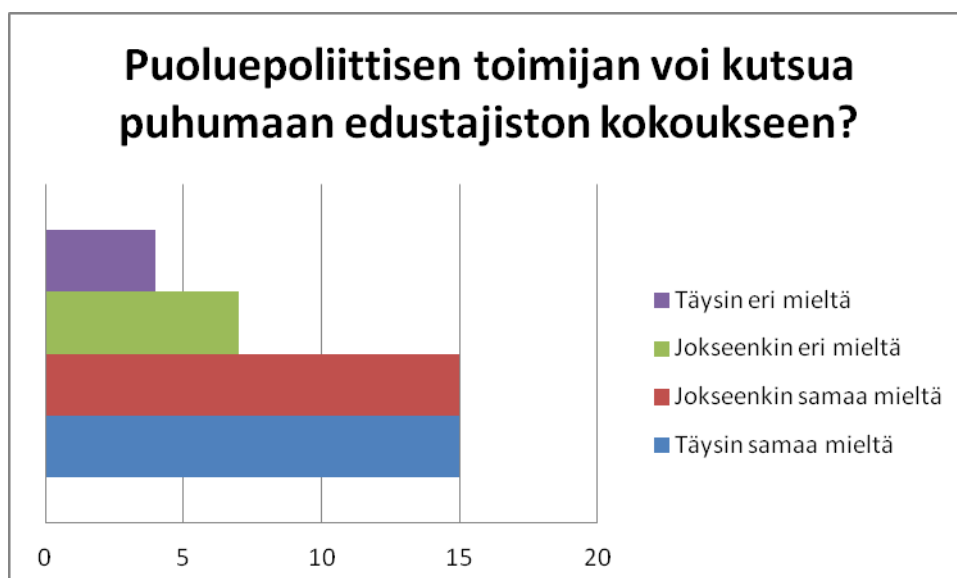
V2: *"Puoluepoliittiset taustat tuovat hyvää lisäarvoa opiskelijakunnalle, mutta puoluepolitiikka ei kuulu olla keskiössä. Toimijat saavat kuulua puolueeseen ja sitä voi hyödyntää opiskelijakunnan toiminnassa, mutta puoluepolitiikka ei saa toimia ohjaavana tekijänä opiskelijakunnassa."*

V1: *"Oman kokemuksen mukaan ihmiset usein vierastavat puoluepolitiikkaa, mikäli eivät siitä itse ole kiinnostuneita. Jotta tämä ei johtaisi siihen, että samaiset ihmiset ja tässä tapauksessa erityisesti opiskelijat alkavat vierastaa opiskelijakuntaa, on tärkeää etteivät opiskelijakunnan toimijat ja toiminta näyttäyty liian yksisilmäisesti puoluepoliittisina toimijoina. Tärkeintä on mielestäni tuo yleiseen aktiivisuuteen kannustaminen, kun ympäri opku kenttää on huomattavissa myös alhainen äänestysprosentti esimerkiksi edustajistovaaleissa."*

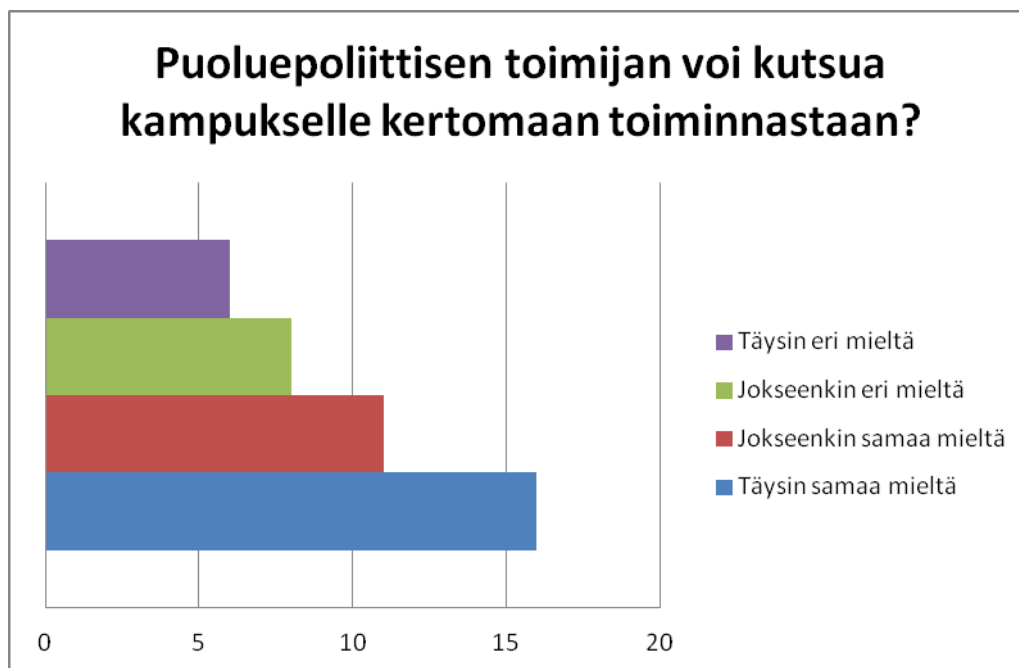

Kuvio 15: Vastaajien mielipide: Puoluepoliittinen toimija puhumassa hallituksen kokouksessa

V1: *"Kaikki poliittinen vaikuttaminen on liittyä aina jollain tavalla myös puoluepolitiikkaan vaikka sitä ei välttämättä meidän kentällä halutakaan nähdä. Opiskelijakunnat voisivat hyvin hyödyntää esimerkiksi omien aktiivien puoluepoliittisia kontakteja omien tavoitteidensa ajamisessa. Opiskelijakunnan yksi tehtävistä on aktiiviseen kansalaisuuden kasvattaminen, yksi aktiivisen kansalaisuuden muodoista on puoluepolitiikka jolloin mielestäni opiskelijakunnan tulisi myös jollain tavalla tutustuttaa opiskelijoita puoluepolitiikkaan. Tietysti niin että kaikilla puolueilla on mahdollisuus tulla esitellyksi."*

Kuvio 16: Vastaajien mielipide: Puoluepoliittinen toimija puhumassa edustajiston kokouksessa

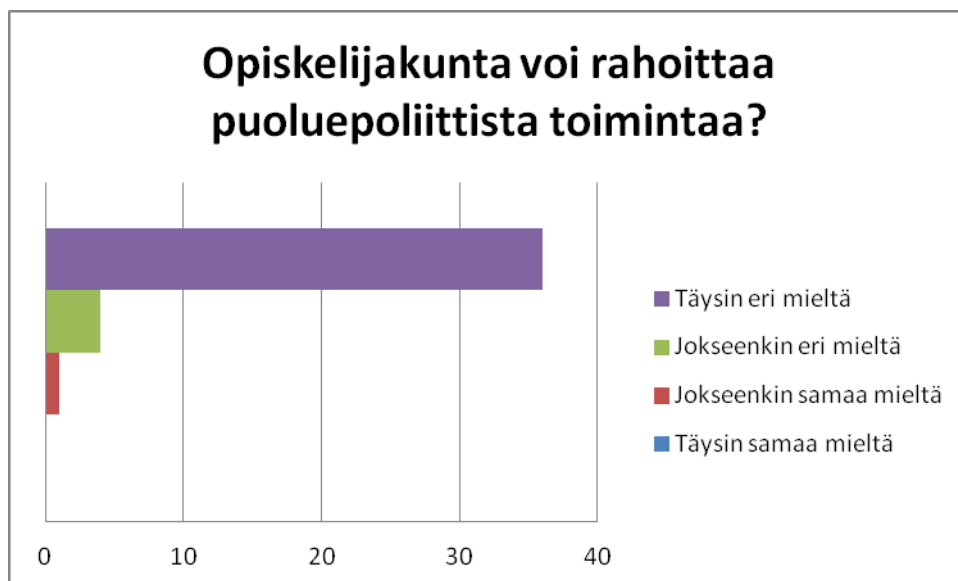

Kuvio 17: Vastaajien mielipide: Puoluepoliittinen toimija kampuksella

V2: *"Olen omassa toiminnassani huomannut, että puoluepoliittisia toimijoita "siedetään", mutta välillä aika röyhkeästikin syrjitään. Toimijat eivät halua tehdä yhteistyötä poliittisten kanssa ja esimerkiksi poliittisten opiskelijajärjestöjen kaikenlainen mainostaminen ja esilläolo kielletään."*

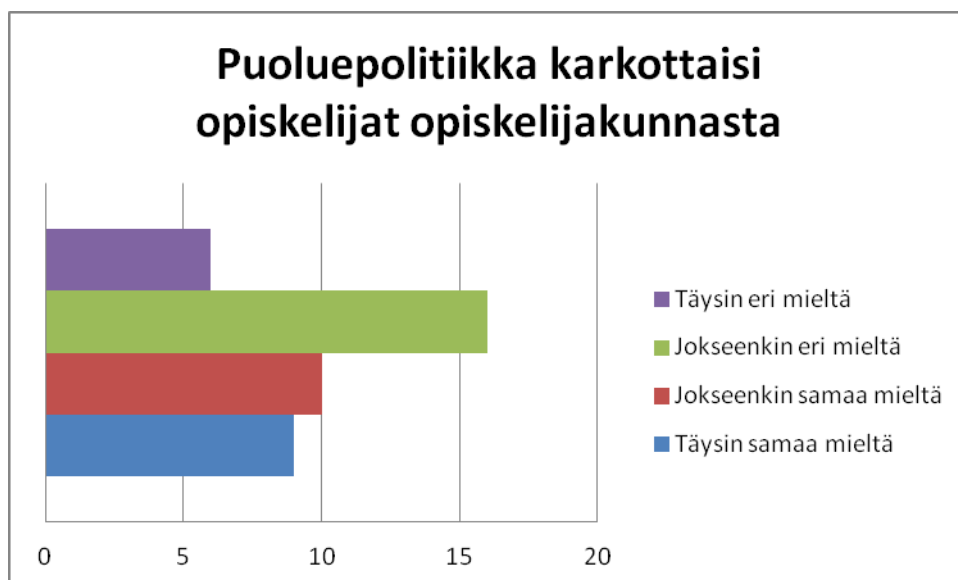
Yli 90 prosenttia vastaajista koki, että opiskelijakunta voi tavata kuntapäättäjiä edistääkseen opiskelijakunnan tavoitteita. Noin 78 prosenttia kokevat, että opiskelijakunnan omien aktiivien puoluepoliittista taustaa voidaan hyödyntää opiskelijakunnan asioiden edistämässä. Noin 7 prosenttia vastaajista on sitä mieltä, että opiskelijakunnan omien aktiivien puoluepoliittisia verkostoja ei tule hyödyntää opiskelijakunnan asioiden edistämässä. Yli 97 prosenttia vastanneista olivat sitä mieltä, että opiskelijakunta ei saa rahoittaa puoluepoliittista toimintaa, esimerkiksi rahoittamalla yksittäisen ehdokkaan kampanjaa.

V2: *"Opiskelijakunnan hallituksen jäsenten tulee ehdottomasti olla kiinnostunut politiikasta, tai ainakin pitää silmällä myös politiikan tapahtumia. Silti heidän ei tule toiminnassaan toteuttaa minkään puolueen agenda. Poliittisen kiinnostuksen myötä toimijat voivat kuitenkin ymmärtää paremmin, mitä kentällä tapahtuu."*

Kuvio 18: Vastaajien mielipide: Puoluepoliittisen toiminnan rahoittaminen

Puoluejäsenyyden omaavat vastaajat kokivat, että puoluepolitiikka kuuluu opiskelijakuntaan kun puolestaan sitoutumattomat vastaajat kokivat, että puoluepolitiikka ei kuulu opiskelijakuntaan. Puoluejäsenyyden omaavat, kolme vastaajaa lukuun ottamatta, eivät myöskään koe, että puoluepolitiikka karkottaisi opiskelijoita opiskelijakunnasta, kun taas enemmistö sitoutumattomista kokee, että näin tapahtuisi.

Kuvio 19: Vastaajien mielipide: Puoluepolitiikka karkottaisi opiskelijat opiskelijakunnasta

V3: "Olen aikaisemmin verrannut puoluepolitiikkaa kirkkoon. Jossa Paavi Italiassa linjaa "puolueen" kantoja, jonka jälkeen sana on laki ja kannat ovat itseisarvoja. Tietenkin tämä on karrikoitu esimerkki."

V4: "Ne pitäisi pitää täysin erillä toisistaan, sillä opiskelijakunta ajaa kaikkien opiskelijoiden asioita puolueesta riippumatta."

Pääkaupunkiseudulla, Keski-Suomessa ja Pohjois-Suomessa suhtaudutaan myönteisimmin puoluepolitiikkaan. Itä-Suomessa ja Etelä-Suomessa suhtaudutaan varauksella puoluepolitiikkaan. Pääkaupunkiseudulla ja Länsi-Suomessa toivotaan enemmän puoluepolitiikkaa opiskelijakuntaan.

7.3 Perhetaustan vaikutus asenteeseen

Vastaajista noin 32 prosenttia toimi aktiivisesti puoluepolitiikassa. Vastaajien perheenjäsenistä noin 15 prosenttia toimi aktiivisesti puoluepolitiikassa. Noin 39 prosenttia vastaajien lapsuudenkodissa puhuttiin puoluepolitiikasta paljon tai jonkin verran. Noin 68 prosenttia vastaajien lapsuudenkodissa puhuttiin yhteiskunnallisista asioista paljon tai jonkin verran. Tuloksesta ilmenee, että yhteiskunnallisia asioita ja puoluepolitiikkaa pidetään erillisinä asioina. Enemmistö (68,29 %) vastaajista olivat keskustelleet yhteiskunnallisista asioista lapsuuden kodissaan. Samaan aikaan vähemmistö (39,02 %) vastaajista olivat keskustelleet puoluepolitiikasta lapsuuden kodissaan. (Kuviot 20 ja 21.) Vastaajien mukaan yhteiskunnalliset asiat ovat erillisiä puoluepolitiikasta.

Kuvio 20: Vastaajien kokemus yhteiskunnallisista asioista puhumisesta lapsuuden kodissa

V1: *"Kotonani on aina puhuttu politiikasta ja yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta. Äänestämistä on aina pidetty tärkeänä, samoin heikoimpien puolustamisesta. Haluan itse kasvattaa lapsiani samoin esimerkein, mitä kotoani sain."*

V4: *"Olen vielä valinnut olla ottamatta puoluekirjaa, mutta uskon sen tulevaisuudessa olevan hyvinkin todennäköinen vaihtoehto. Kiinnostus yhteiskunnallisiin asioihin kumpuaa varmasti kotikasvatuksesta, vaikka vanhempani eivät olekaan koskaan puoluepolitiikkaan aktiivisesti osallistuneet."*

Kuvio 21: Vastaajien kokemus puoluepolitiikasta puhumisesta lapsuuden kodissa

V2: *"Vanhemmistani toinen on vanhoillinen äärioikeistolainen ja toinen vanhoillinen äärivasemmistolainen. Puoluepolitiikka on siis ollut pieni tabu, koska se on johtanut helposti hieman liiankin tiukkoihin keskusteluihin. Poliitiikkaa on kuitenkin ollut arjessa sen verran, että olen todella nuoresta pitäen ymmärtänyt mistä siinä on kysymys. Oman poliittisen identiteettini olen saanut muodostaa itse, toki suosituksia on tullut aina. Nykyään olen sitoutumaton, mutta vahvasti politiikassa kuitenkin mukana. Aion pysyä sitoutumattomana nii kauan kunnes voin sanoa, että tämä puolue on juuri minun juttuni. Poliitiikka on tärkeä osa elämäni, mutta toistaiseksi siitä puuttuu vielä etuliite puolue."*

Enemmistö vastaajista (57 %), joiden äiti tai isä oli korkeasti koulutettu kokivat, että puoluepolitiikka kuuluu opiskelijakuntaan ja he toivoivat enemmän puoluepolitiikkaa opiskelijakuntaan. Samaan aikaan enemmistö (77 %) vastaajista, joiden äidillä tai isällä oli toisen asteen koulutus, kokivat, että puoluepolitiikka ei kuulu opiskelijakuntaan ja sitä ei tulisi lisätä opiskelijakunnassa. Mitä korkeampi vastaajien äidin koulutus oli, sitä enemmän lapsuuden kodissa keskusteltiin yhteiskunnallisista asioista tai puoluepolitiikasta. Isän koulutuksella ei näyttänyt olevan selkeää yhteyttä yhteiskunnallisten asioiden tai puoluepolitiikan keskusteluun. Muulla huoltajalla tai äidin sekä isän perusasteen koulutuksella ei näyttänyt olevan yhteyttä vastaajien asenteisiin liittyen yhteiskunnallisiin asioihin ja puoluepolitiikkaan.

V1: *"Toimintani puoluepolitiikassa ei tällä hetkellä ole aktiivista ajanpuutteen takia."*

V3: *"Eri puolueeseen päädyin kuin vanhempani."*

V4: *"Oma kiinnostukseni politiikkaan lähti opiskelijakunnan toiminnasta. Aikaisemmin en ollut millään lailla kiinnostunut puoluepolitiikasta."*

Vastaajat olivat lähteneet mukaan opiskelijakunnan toimintaan, sillä he halusivat vaikuttaa itselleen ja toisille opiskelijoille tärkeisiin asioihin. Suurin osa vastaajista halusi kehittää oman ammattikorkeakoulunsa sekä opiskelijakuntansa toimintaa. Muutamat vastaajat ovat päätyneet mukaan toimintaan sattuman kautta. Kaikki kokivat opiskelijakuntatoiminnan arvokkaaksi ja opettavaiseksi.

V1: *"Koen järjestötoiminnan, opiskelijapolitiikan sekä yhteiskunnallisen vaikuttamisen itseäni kiinnostaviksi asioiksi ja haluisin päästä opiskelijakunnan kautta vaikuttamaan opiskelijan asioihin."*

V2: *"Päädyin hallitukseen alunperin hieman vahingossa ilman suurempaa agenda. Toiselle vuodelle hain kuitenkin sen vuoksi, että koen opiskelijakuntatyön tekemän aidosti merkittävää työtä. Haluan olla mukana vaikuttamassa sekä paikallisesti että valtakunnallisesti."*

V3: *"Haluan olla aktiivisesti mukana tekemässä opiskeluajasta paikkakunnallamme opiskelijalle miellyttävän. Lisäksi haluan olla mukana tekemässä aktiivisesti parempaa opiskelijapolitiikkaa, jotta myös tulevaisuudessa meillä opiskelijoilla olisi hyvä olla."*

V4: *"En ollut tyytyväinen opiskelijoiden tilanteeseen ja asemaan joten halusin muuttaa asioita. Tehtävät ovat mielekkäitä ja koen tekeväni merkityksellistä työtä muiden hyväksi. Tässä pääsen myös näköalapaikalta seuraamaan kuinka korkeakoulu ja yhteiskunta ylipäänsä toimii ja samalla saa oivan mahdollisuuden verkostoitua ympäri Suomea."*

8 Haastattelujen tulokset

Työssä on haastateltu kahta ammattikorkeakouluopiskelijaa, jotka toimivat haastatteluhetkellä Suomen Opiskelijakuntien liitto - SAMOKin hallituksessa. SAMOK on kaikkien Suomen opiskelijakuntien kattojärjestö. SAMOKin hallituksen jäsenet ovat aiemmin toimineet opiskelijakuntien hallituksissa. SAMOKin hallituksen jäsenillä on näkemys vaikuttamistyöstä paikalliselta ja valtakunnalliselta tasolta. Haastateltavat valittiin SAMOKin hallituksen jäsenten keskuudesta sillä perusteella, että toisella on puoluejäsenyys ja toisella ei. Toinen peruste oli se, että molemmat olivat edellisenä vuotena toimineet opiskelijakuntansa puheenjohtajana.

Haastateltavat olivat SAMOKin varapuheenjohtaja Mikkel Näkkäljärvi ja hallituksen jäsen Joonas Peltonen. Näkkäljärvi on toiminut opiskelijakunnan puheenjohtajana ja haastatteluhetkellä hän toimii SAMOKin varapuheenjohtajan tehtävän lisäksi myös poliittisen nuorisojär-

jestön varapuheenjohtajana. Näkkäljärvellä on puoluejäsenyys. Peltonen on aiemmin toiminut opiskelijakunnan puheenjohtajana. Peltosella ei ole puoluejäsenyyttä. Molemmat vastaajat olivat tutustuneet kyselytutkimuksen tuloksiin ennen haastattelua.

8.1 Opiskelijakunta ja puoluepolitiikka

Ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien lakisääteinen tehtävä on valmistaa opiskelijoita aktiiviseen, valvutuneeseen ja kriittiseen kansalaisuuteen. Opiskelijakunnan tehtävä on myös toimia ammattikorkeakoulun opiskelijoiden edunvalvojana. Opinnäytetyön kyselyyn vastanneiden opiskelijakuntien hallitusten jäsenten mukaan opiskelijakunnan tärkein tehtävä oli opiskelijoiden edunvalvonta omassa ammattikorkeakoulussa sekä yhteiskunnassa.

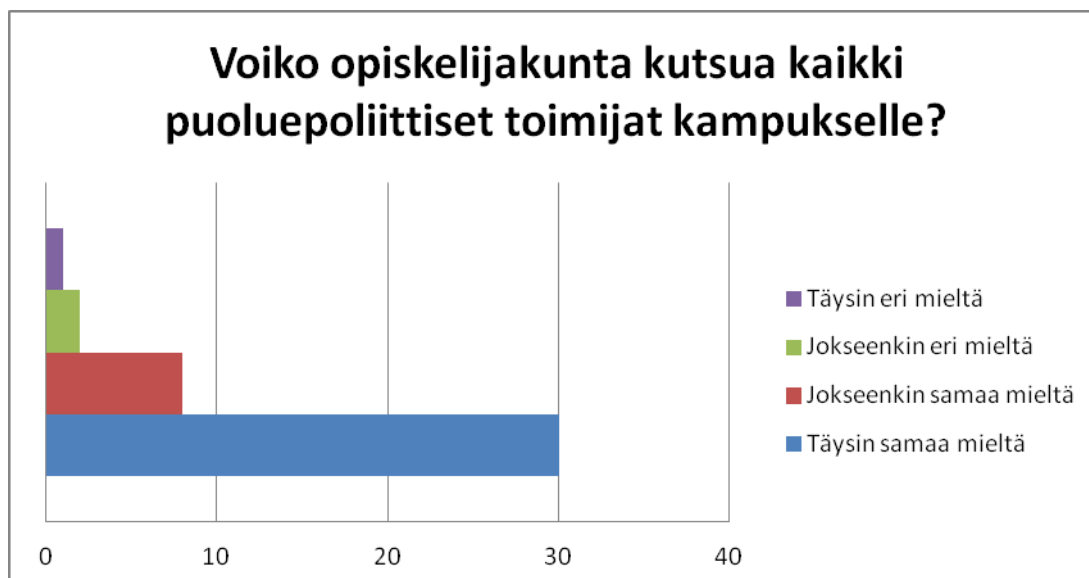
Teemahaastatteluissa ilmenee, että haastateltavien mukaan puoluepoliittiset toimijat näkyvät vaihtelevasti ammattikorkeakoulujen kampuksilla. Syynä saattaa haastateltavien näkemyksen mukaan olla se, etteivät jotkut korkeakoulut halua puoluepoliittisia toimijoita kampusalueelle. (Peltonen 2014; Näkkäljärvi 2014.)

"Kunnallisvaalien alla opiskelijakunnat järjestivät vaalipaneeleita, mutta niitäkin vaihtelevasti riippuen korkeakoulusta ja opiskelijakunnasta. Korkeakoulu määrittelee missä erilaista toimintaa saa mainostaa, jolloin esimerkiksi vaalipaneelien mainostaminen on jäänyt vähäiseksi" (Näkkäljärvi 2014.)

"Osa korkeakouluista suhtautuu kielteisesti puoluepolitiikkaan. Voikohan asenne johtua siitä, että korkeakoulu nähdään neutraalina ympäristönä? Onko niin, että korkeakouluissa pelätään, että puoluepolitiikan näkyminen kampuksilla voisi vaarantaa tieteen riippumattomuuden. Puoluepolitiikka ei voi vaarantaa tiedettä, sillä täysin objektiivista tutkimusta ei ole olemassa, sillä kaikilla tutkijoilla, on omat subjektiiviset näkemyksensä ja taustansa." (Näkkäljärvi 2014.)

"Opiskelijakuntien hallituksen jäsenet eivät halua suosia tai syrjiä ketään. Tämän vuoksi vastaajat ovat todennäköisesti suhtautuneet kaikkein positiivisimmin toimintaan, jossa kaikki puoluepoliittiset toimijat kutsutaan mukaan." (Peltonen 2014.)

"Kaikki ehdolla olevat tahot, myös muut toimijat kuin eduskuntapuolueet, tulee kutsua vaalipaneeliin tai tapahtumaan." (Näkkäljärvi 2014.)

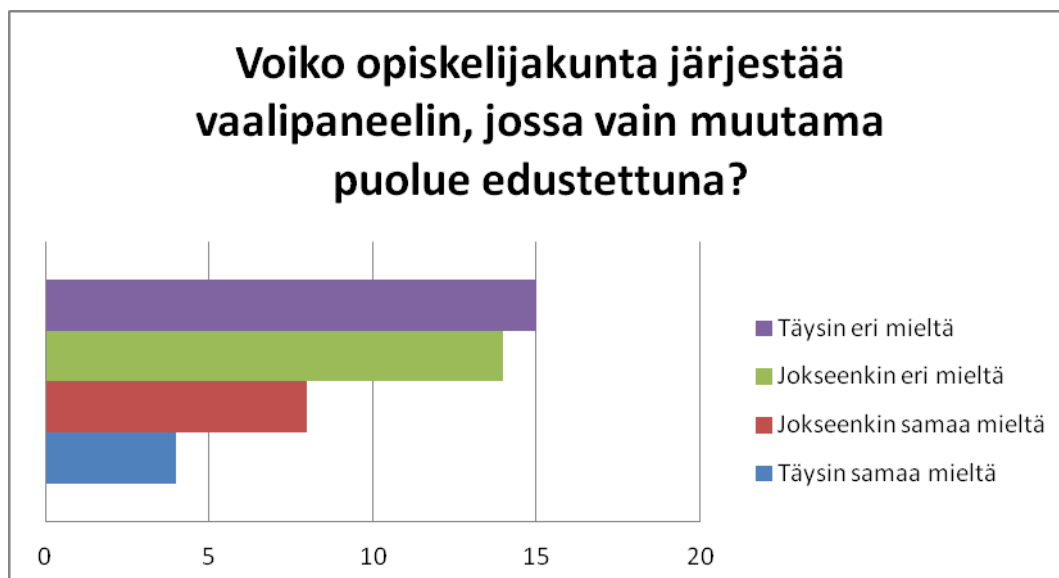

Kuvio 22: Vastaajien mielipide: Kaikki puoluepoliittiset toimijat kampuksella

Kyselytutkimukseen vastanneiden mukaan kaikki puoluepoliittiset toimijat voi kutsua kampukselle. Vastaajien mielestä ei kuitenkaan ollut sopivaa kutsua ainoastaan muutamien puolueiden edustajia kampukselle esittelemään toimintaansa. (Kuviot 22, 23 ja 24.) Kaikissa vastauksissa ilmenee vahva näkemys puoluepoliittisten toimijoiden yhdenvertaisesta kohtelusta.

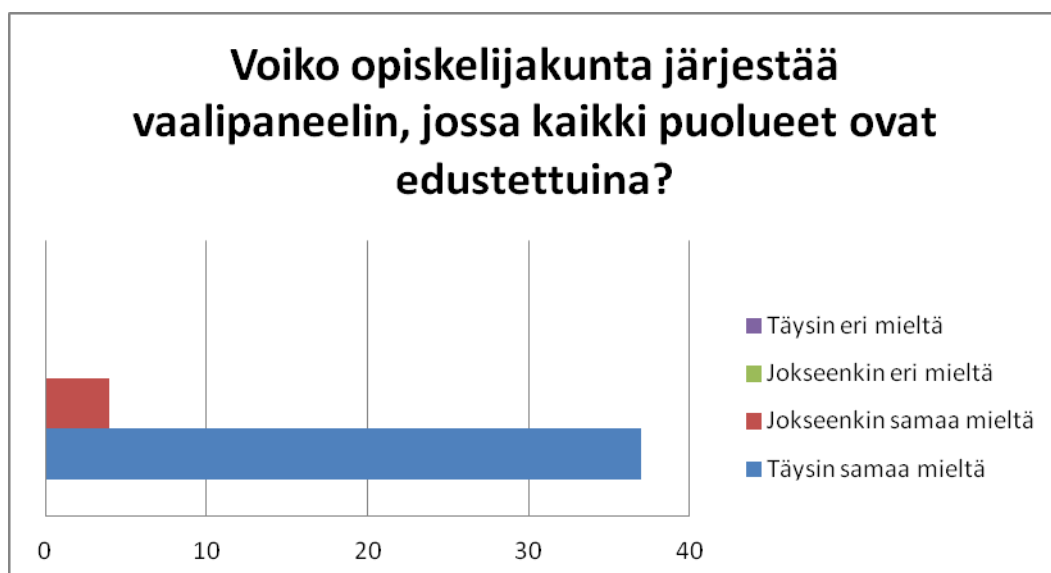
"Puoluepoliittisen toimijan voi kutsua kampukselle esittelemään toimintaansa. On kuitenkin tärkeää, että kaikki puoluepoliittiset toimijat kutsutaan paikalle, tämä näkyy selkeästi myös opiskelijakuntien hallitusten jäsenten vastauksissa. Kutsutut puoluepoliittiset toimijat eivät aina pääse paikalle. Se ei kuitenkaan ole syy tapahtuman tai vaalipaneelin perumiselle. Joillakin paikkakunnilla ei myöskään ole tietyn puolueen edustajia, esimerkiksi Suomen ruotsalainen kansanpuolue RKP:n edustajia Itä-Suomessa." (Peltonen 2014.)

Kaikki vastaajat kokivat, että opiskelijakunta voi järjestää vaalipaneelin, jossa kaikkien puolueiden edustajat on edustettuina. Yli 70 prosenttia vastaajista koki, ettei opiskelijakunta voi järjestää vaalipaneelia jossa vain muutama puolue on edustettuna. Tuloksesta ilmenee, että enemmistölle vastaajista opiskelijakunnan sitoutumattomuus tarkoittaa yhdenvertaista kohtelua puoluepoliittisia toimijoita kohtaan. Sitoutumattomuus tarkoitti vähemmistölle irtautumista puoluepoliittisista toimijoista ja toiminnasta täysin.

Kuvio 23: Vastaajien mielipide: Voiko järjestää vaalipaneelin vain muutamalle puolueelle

Kyselytutkimuksen vastaajien näkemys kaikkien puoluepoliittisten toimijoiden yhdenvertaisesta kohtelusta on selvä. Vastaajat kokevat, ettei opiskelijakunta voi järjestää vaalipaneelia, jossa vain muutamana puolue on edustettuna. Vastaajat suhtautuvat myönteisemmin ajatukseen, että opiskelijakunta järjestää vaalipaneelin, jossa kaikki puolueet ovat edustettuina. Vastaajien keskuudessa on vähemmistö, jotka kokevat ettei opiskelijakunnan tule järjestää vaalipaneeleja, joissa on puoluepoliittisia toimijoita lainkaan. (Kuviot 23 ja 24.)

Kuvio 24: Vastaajien mielipide: Voiko järjestää vaalipaneelin kaikille

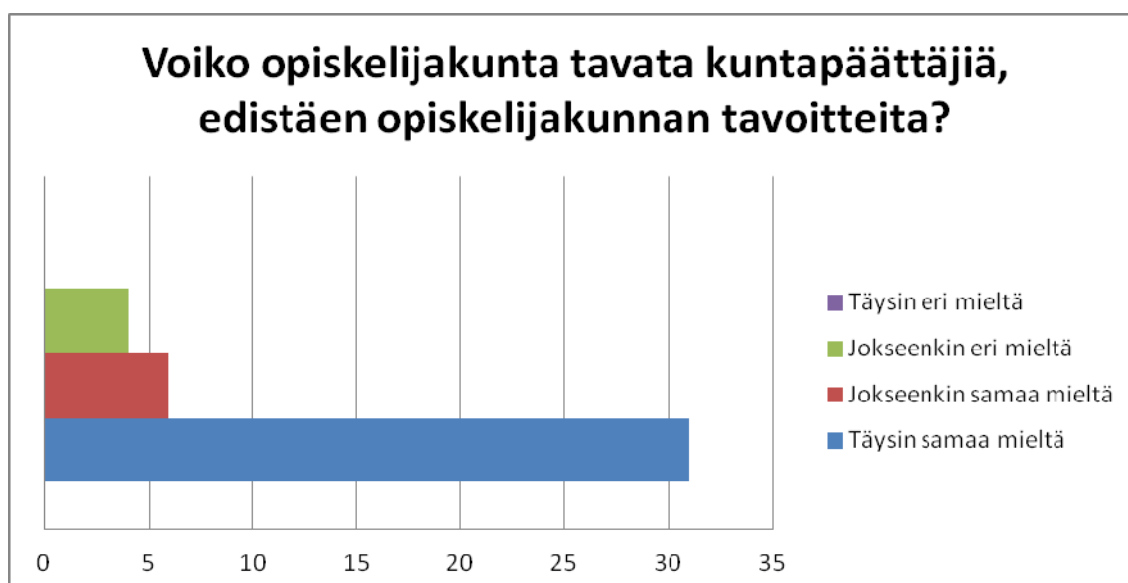
"Opiskelijakuntien tehtävä on ammattikorkeakouluopiskelijoiden edunvalvonta. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden edunvalvonta sisältää sekä ammattikorkeakoulun sisäisen vaikuttamisen sekä sen ulkopuolella tehtävän vaikuttamisen. Esimerkiksi terveys, asuminen ja julkinen liikenne ovat kysymyksiä am-

mattikorkeakoulun ulkopuolella, jotka koskettavat ammattikorkeakouluopiskelijoita, joten myös niihin vaikuttaminen kuuluu opiskelijakunnan tehtäviin. Ammattikorkeakoulun ulkopuoliset asiat ovat usein kuntien tai valtion päätösvallan alla. Kunnassa ja valtiossa poliittiset puolueet ja puoluepoliittisesti sitoutuneet toimijat tekevät päätöksiä." (Näkkäläjärvi 2014.)

"Opiskelijakunta voi tavata kuntapäättäjiä edistääkseen opiskelijakunnan tavoitteita. Opiskelijakunnan tehtävä on ammattikorkeakouluopiskelijoiden edunvalvonta omalla paikkakunnalla. Edunvalvontaa tapahtuu korkeakoulun sisällä, mutta myös ulkopuolella. Esimerkiksi asumiseen liittyvät kysymykset koskettavat opiskelijoita, mutta niihin ei voida vaikuttaa korkeakoulun sisällä" (Peltonen 2014.)

Suomalaisessa järjestelmässä kunnat sekä valtio ovat edustuksellisia demokratioita, joihin valitaan päättäjät vaaleilla. Poliittiset puolueet asettavat ehdokkaita vaaleihin, eli ehdokkaat ovat jonkin puolueen ehdokkaita. Ehdokkaat eivät välttämättä ole puolueen jäseniä, mutta puolueilla on tärkeä ja vahva rooli nykyisessä järjestelmässä. Perinteiset vaikuttamismuodot, kuten edustuksellinen demokratia, toimivatkin enemmän varttuneen väestön johdolla, kun taas vasta- ja häivedemokratia toimii nuorten ehdoilla. Tämä todennäköisesti tarkoittaa sitä, että kansalaisuus on muuttumassa edustuksellisen demokratian mukaisesta valitsijakansalaisuudesta poliittista järjestelmää vahtivaksi tarkkailijakansalaisuudeksi.

"Nykyisessä poliittisessa järjestelmässä puoluepoliittiset toimijat tekevät päätökset, jolloin heihin vaikuttaminen on keskeistä opiskelijakunnan vaikuttamistyössä. Kuntapäättäjien tapaamiseen skeptisesti suhtautuneet vastaajat eivät ymmärrä, miten vaikuttaminen ja päätöksen teko toimii. Esimerkiksi kannottojen kautta opiskelijakunta voi vaikuttaa yleiseen keskusteluilmaperiin, mutta ne eivät ole yhtä tehokkaita vaikuttamisen keinoja kuin suora vaikuttaminen päättäjien kautta. Päättäjät ovat nykyisessä järjestelmässä yleensä puoluepoliittisia. On myös olemassa sitoutumattomia päättäjiä, mutta se ei ole niin yleistä." (Näkkäläjärvi 2014.)

Kuvio 25: Vastaajien mielipide: Voiko opiskelijakunta tavata kuntapäättäjiä

Korkeakoulujen sisäisessä vaikuttamisessa puoluepolitiikalla ei ole keskeistä roolia. Opiskelijakuntien tehtävänä on myös ammattikorkeakoulun opiskelijoiden etujen edistäminen korkeakoulujen ulkopuolella, kuten kunnissa ja valtakunnallisesti. Tällöin poliittisten puolueiden edustajiin vaikuttaminen on tärkeä osa opiskelijakunnan tehtävää. Esimerkiksi terveydenhuollon, asumisen ja julkisen liikenteen kysymykset koskevat opiskelijoita ja niihin opiskelijakunta voi vaikuttaa muun muassa poliittisten puolueiden edustajien kautta.

”Vastaajat, jotka ovat kokeneet, että opiskelijakunnan ei tule tavata kuntapäittäjiä edistääkseen opiskelijakunnan tavoitteita ovat todennäköisesti kokeneet, että opiskelijakunnan edunvalvontaan sisältyy vain vaikuttamistyö korkeakoulun sisällä. Vastaajat ovat saattaneet kokea, että korkeakoulun ulkopuolisiin asioihin, kuten asumiseen liittyvät kysymykset, kuuluvat muille, opiskelijakunnan ulkopuolisille tahoille, kuten SAMOKille tai puoluepoliittisille toimijoille alueella”. (Peltonen 2014.)

Haastattelussa ilmenee, että vastaajien asenteet ovat muuttuneet kun he ovat saaneet lisää tietoa. Puoluepoliittisessa toiminnassa mukana oleminen on antanut Näkkäläjärvelle hyvän kuvan siitä mitä toiminta on. Hänen vastauksistaan näkyy vahva näkemys toiminnan laadusta ja tarkoituksesta. Peltonen ei ole toiminut puoluepolitiikassa, mutta hänen tietämys on kasvanut SAMOKin hallitustyön kautta.

”Muutama vuosi sitten olisin vastannut, että opiskelijakunnan ei tule hyödyntää omien aktiiviensa puoluepoliittisia verkostoja opiskelijakunnan edunvalvontatyössä, nyt olen muuttanut kantaani. Uskon, että vastaajat, joiden mielestä opiskelijakunnan omien aktiivien puoluepoliittisia verkostoja ei saa hyödyntää opiskelijakunnan edunvalvontatyössä, eivät tienneet, miten vaikuttamista tehdään. Omalla kohdallani asenne on muuttunut, kun olen saanut asiasta enemmän tietoa”. (Peltonen 2014.)

”Opiskelijakunnan omien aktiivien verkostoja tulee hyödyntää opiskelijakunnan vaikuttamistyössä. Esimerkiksi kaupunginhallituksen jäsenet haluavat tietoa asioista ennen päätösten tekoa, jolloin on hyvä mikäli he tuntevat jonkun opiskelijakuntatoimijan, ja saavat tältä tietoa opiskelijoiden näkemyksistä asioihin”. (Näkkäljärvi 2014.)

Kyselytutkimukseen vastanneista seitsemän prosenttia olivat sitä mieltä, ettei opiskelijakunnan omien aktiivien verkostoja ja suhteita saa hyödyntää opiskelijakunnan vaikuttamistyössä (Kuvio 26). Samaan aikaan suuri enemmistö kokivat, että opiskelijakunnan omien aktiivien verkostoja ja suhteita voidaan hyödyntää opiskelijakunnan vaikuttamistyössä. On mielenkiintoista huomata, että opiskelijakunnan hallituksissa on toimijoita, jotka näkevät puoluepolitiikan kaikin tavoin negatiivisena eivätkä he näe että puoluepolitiikassa olisi mitään hyödyllistä opiskelijakunnalle tai sen vaikuttamistyölle.

”Ihmettelen, että seitsemän prosenttia opinnäytetyön kyselyyn vastanneista kokivat, ettei opiskelijakunnan omien aktiivien verkostoja saa hyödyntää opis-

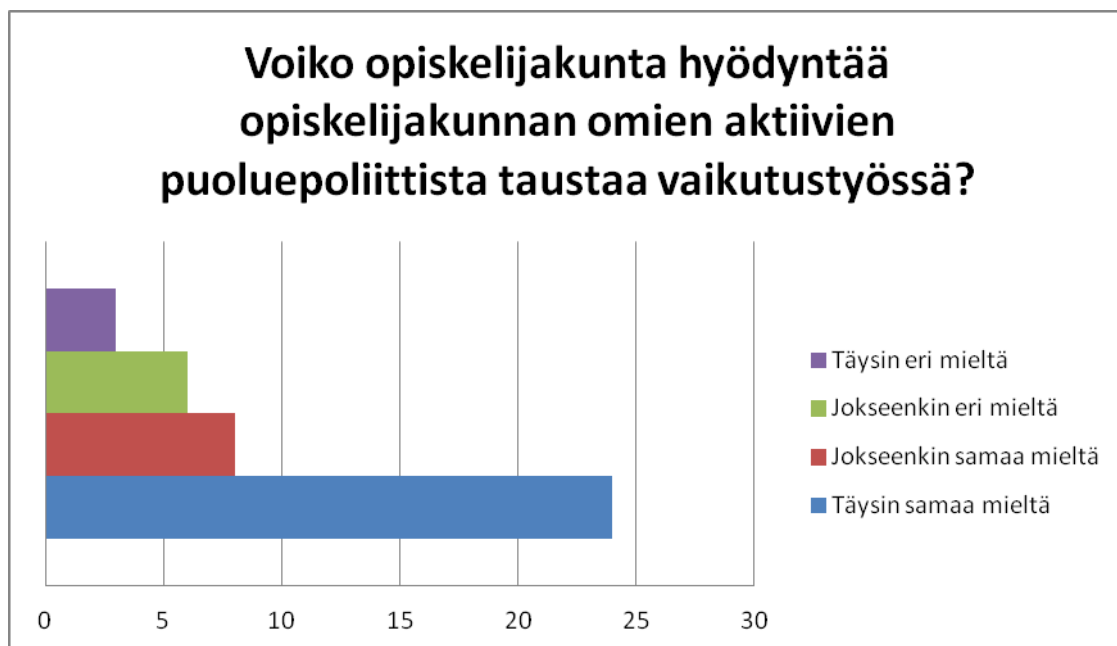
kelijakunnan vaikuttamis- ja edunvalvontatyössä. Uskon, että kyse on tietämättömyydestä ja vääränlaisista mielikuvista ja jopa pelosta. Oman näkemykseni mukaan pelko ja epäily, että puoluepoliittiset toimijat ajavat vain ja ainoastaan omaa etuaan on aiheeton.” (Näkkäljärvi 2014.)

”Mielestäni ei ole outoa, että osa kyselyyn vastanneista koki, ettei opiskelijakunnan omien aktiivien verkostoja saa käyttää. Olisi kuitenkin positiivista, mikäli opiskelijakunnan oma aktiivi toimisi esimerkiksi kuntapäätäjänä. Toimija voisi näin tuoda opiskelijakunnan muille toimijoille, erityisesti skeptisille tai epätietoisille, lisää tietoa päätöksenteosta ja vaikuttamistyöstä”. (Peltonen 2014.)

”Opiskelijakunnalle on etu, että kunnallisessa ja valtakunnallisessa päätöksenteossa on mukana henkilöitä, jotka ymmärtävät opiskelijoiden näkemykset asioihin sekä tuntevat päätöksentekoprosessin. Mikäli opiskelijakunnan oma aktiivi toimisi samanaikaisesti kuntapäätäjänä, olisi siitä paljon hyötyä opiskelijakunnalle. Opiskelijakunnan toimija pystyisi näin itse edistämään opiskelijoille ja opiskelijakunnalle tärkeitä asioita kunnanvaltuustossa”. (Näkkäljärvi 2014.)

Kyselytutkimuksen enemmistön (78 %) koki, että opiskelijakunnan omien aktiivien puoluepoliittisia verkostoja voi hyödyntää opiskelijakunnan edunvalvontatyössä. Noin seitsemän prosenttia vastaajista koki ettei opiskelijakunnan omien aktiivien puoluepoliittista taustaa ja verkostoja saa lainkaan hyödyntää opiskelijakunnan edunvalvontatyössä. (Kuvio 26.) Voiko olla niin, että vastaajat, jotka kokivat ettei opiskelijakunnan omien aktiivien puoluepoliittisia verkostoja saisi hyödyntää opiskelijakunnan vaikuttamistyössä, eivät itse asiassa tiedä mitä hyötyä henkilökohtaisten verkostojen hyödyntämisestä on vaikuttamistyössä? Poliitiikka on yhteistyötä ja yhteisten asioiden edistämistä. Mikäli ystävä kertoo meille jotakin, kuuntelemme tarkasti. Henkilökohtaiset verkostot ja suhteet edesauttavat viestin viemistä eteenpäin.

”Opiskelijakunnan toimijat edustavat opiskelijakuntaa ja näin heidän kuuluu edistää myös opiskelijakunnan tavoitteita. Tulkitsen, että kyselyyn vastanneet opiskelijakuntien hallituksen jäsenet ovat nähneet opiskelijakunnan ja opiskelijakunnan vaikuttamistyön erillisenä asioina. Omastakin mielestäni vaikuttamistyö on erillistä toimintaa”. (Peltonen 2014.)

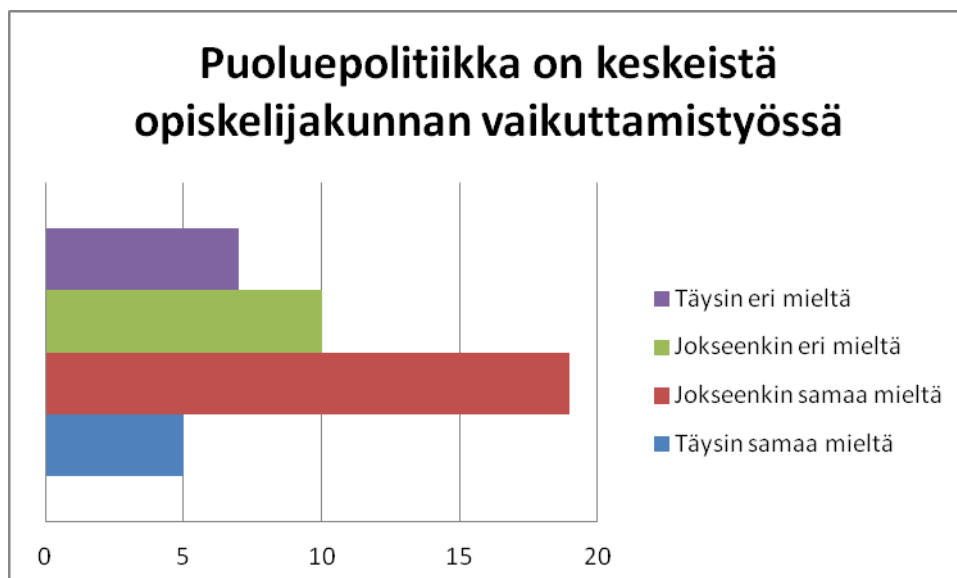

Kuvio 26: Vastaajien mielipide: Opiskelijakunnan aktiivien verkostojen hyödyntäminen

Kyselytutkimuksen mukaan yli 90 prosenttia vastaajista koki, että opiskelijakunta voi tavata puoluepoliittisia kuntapäättäjiä edistääkseen opiskelijakunnan tavoitteita. Yksikään vastaajista ei ollut täysin sitä mieltä, ettei opiskelijakunta saa tavata puoluepoliittisia kuntapäättäjiä opiskelijakunnan tavoitteiden edistämiseksi.

”Minkäänlaista ristiriitaa ei voi syntyä, vaikka opiskelijakunnan oma aktiivi olisikin esimerkiksi kuntapäättäjä, sillä opiskelijakunnalla on omat tavoitteensa, joita sen aktiiviset toimijat ajavat. Opiskelijakunnan tavoitteet ja poliittiset linjat määritellään edustajistossa, jossa on useampi opiskelijaedustaja, jolloin yhden puoluepoliittisen tai muun toimijan henkilökohtaiset tavoitteet eivät nouse opiskelijakunnan tavoitteeksi, elleivät ne ole opiskelijakunnan ja opiskelijoiden etujen mukaisia”. (Näkkäljärvi 2014.)

”Uskon, että kaikki opiskelijakuntatoimijat eivät vielä näe puoluepoliittisten toimijoiden tuoman hyödyn opiskelijakunnan edunvalvontatyöhön. On mahdollista olla absoluuttisen sitoutumaton, sillä kaikilla ihmisillä on mielipiteitä sekä tuttavia, jotka ovat puoluepoliittisesti aktiivisia”. (Näkkäljärvi 2014.)

Kuvio 27: Vastaajien mielipide: Puoluepolitiikka opiskelijakunnan vaikuttamistyössä

"Esimerkiksi jos ammattikorkeakouluopiskelijoilta kysytään koulun käytävällä: karkottaisiko puoluepolitiikka heidät opiskelijakunnasta?, saattaisi usea vastata kyllä. Kysymys kuuluuko puoluepolitiikka opiskelijakuntaan on sellainen, että se voidaan tulkita erilaisella tavalla. Vastauksen varmasti vaikuttaa mitä puoluepolitiikan kuulumisella tai näkymisellä opiskelijakunnassa tarkoitetaan tai uskotaan tarkoittavan". (Peltonen 2014.)

"Puoluepolitiikka on yksi väline vaikuttaa, mutta ei suinkaan ainoa. Puoluepolitiikkaa ei tarvitse painottaa opiskelijakunnassa, mutta ei sitä tarvitse pelätä tai karkottaa myöskään. Puoluepolitiikka on tervetullutta opiskelijakuntaan mikäli se luonnollisesti ilmenee toiminnassa. Mielestäni puoluepolitiikkaa ei ole pakko olla, mutta en myöskään ole karkottamassa sitä. Tulee jos on tullakseen". (Peltonen 2014.)

Vastanneista enemmistö (51,2 %) toivoo, että puoluepolitiikkaa tulisi olla enemmän opiskelijakunnassa. Enemmistö (58,5 %) kokee, että puoluepolitiikka on keskeistä opiskelijakunnan vaikuttamistyössä. Noin 46 prosenttia vastanneista on sitä mieltä, että puoluepolitiikka karkottaisi opiskelijat opiskelijakunnasta.

"Samaistun vastaajiin, jotka toivovat enemmän puoluepolitiikkaa opiskelijakuntaan. Näkemykseni mukaan opiskelijakunnan vaikuttavuus paranisi ja opiskelijat saivat enemmän tietoa puoluepolitiikasta, jolloin vääristyneet ennakkoluulot ja pelot vähenisivät. Uskon, että puoluepolitiikan näkyvyyden lisääntymisen jälkeen opiskelijakuntaan hakeutuisi enemmän toimijoita. Kun opiskelijat saavat enemmän tietoa yhteiskunnallisista asioista sekä näkevät, että opiskelijakunnan kautta voi aidosti vaikuttaa, nousee opiskelijoiden motivaatio tulla mukaan toimintaan". (Näkkäläjärvä 2014.)

"En allekirjoita kyselyyn vastanneiden pelkoa, että puoluepolitiikka karkottaisi opiskelijat opiskelijakunnasta. Mielestäni vastaajien asenteiden taustalla on todennäköisesti ennakkoluulot ja tietämättömyys. Moni opiskelija uskoo, että puoluepolitiikka on liikaista pelaamista ja hyvä veli kauppa, joka ajaa pois hy-

väntahtoiset ihmiset. Puoluepolitiikka ei oikeasti ole pelottavaa ja negatiivista, kuten jotkut opiskelijat saattavat uskoa". (Näkkäljärvi 2014.)

Opiskelijakuntaan kuuluvilla opiskelijoilla oli Opiskelijan ammattikorkeakoulu 2010 - tutkimuksen mukaan myönteisempi kuva opiskelijakunnasta ja sen toiminnasta. Opinnäytetyön kyselyn mukaan poliittisiin puolueisiin kuuluvilla vastaajilla oli positiivisempi käsitys puoluepolitiikasta ja sen hyödyllisyydestä opiskelijakunnassa kuin ei-poliittiseen kuuluvilla vastaajilla. Opiskelijan ammattikorkeakoulu 2010 -tutkimuksen mukaan opiskelijakuntaan kuuluvilla ammattikorkeakouluopiskelijoilla oli myönteisempi kuva poliittisista puolueista kuin opiskelijakuntaan kuulumattomilla.

Ammattikorkeakouluopiskelijat, jotka ovat mukana opiskelijakunnan toiminnassa ja/tai puoluepoliittisessa toiminnassa, saavat enemmän tietoa toiminnasta. Opiskelijat, joilla on enemmän tietoa toiminnasta ovat myönteisempiä sekä opiskelijakuntaa että puoluepolitiikkaa kohtaan. (Lavikainen 2010: 149.) Saattaa olla, että opiskelijat, jotka eivät ole mukana toiminnassa muodostavat kantansa ennakkoluulojen ja mainonnan varaan. Opiskelijat saattavat myös olla kuulumatta opiskelijakuntaan tai puolueeseen, jos he kokevat, ettei jäsenyydestä ole hyötyä tai lisäarvoa. Opiskelijan ammattikorkeakoulu 2010 -tutkimuksen mukaan ammattikorkeakouluopiskelijat eivät liity opiskelijakuntaan, koska heillä ei ole tietoa jäsenyyden hyödyistä tai he kokivat, etteivät saa vastinetta jäsenmaksulle. Nuorilla saattaa olla samankaltaisia syitä olla liittymättä puolueeseen. Silloin puolueen toiminta jää etäiseksi ja kiinnostus puolueiden toimintaa kohtaan vähenee.

"Allekirjoitan Opiskelijan ammattikorkeakoulu 2010 -tutkimuksen väittämän, jonka mukaan opiskelijakuntaan ei liitytä mikäli toimintaa ei nähdä hyödyllisenä. Nuorilla saattaa olla saman tyyliä syitä olla liittymättä puolueeseen. Nuoret eivät liity järjestöön tai lähde mukaan toimintaan, jonka hyötyjä ei tiedetä". (Peltonen 2014.)

"Tieto hälventää epäilyksiä. En ollut lainkaan yllättynyt, että puoluepoliittisesti sitoutuneet vastaajat olivat myönteisempiä kuin sitoutumattomat vastaajat. Allekirjoittan myös Opiskelijan ammattikorkeakoulu 2010 -tutkimuksen tuloksen siitä, että opiskelijakuntaan kuuluneet opiskelijat suhtautuivat myönteisemmin opiskelijakuntaan kuin ne opiskelijat, jotka eivät kuuluneet opiskelijakuntaan. Opiskelijakunta tekee paljon edunvalvontatyötä, joka ei näy ja opiskelijat eivät ole siitä tietoisia. Sama koskee puoluepoliittista toimintaa ja päätöksen tekoa. Kaikkea tehtyä työtä päätösten ja muutosten takana ei tiedetä eikä nähdä". (Näkkäljärvi 2014.)

8.2 Taustan vaikutus asenteisiin

Verrattaessa vuonna 2012 opiskelleiden määrää poliittisten opiskelijajärjestöjen jäsenmäärään, voidaan todeta, että suomalaisista korkeakouluopiskelijoista noin 14 prosenttia kuuluvat poliittiseen opiskelijajärjestöön. Tilasto ei yllätä Peltosta.

"Tilasto kuvastaa puoluepolitiikan ja demokratian ongelmaa. Nuoret ja opiskelijat eivät nykyään enää lähde niin helposti mukaan toimintaan" (Näkkäläjärvi 2014).

Opiskelijakunta ja opiskelija voivat vaikuttaa yhteiskuntaan myös muilla tavoilla kuin pelkäs-tään puoluepolitiikan kautta. Esimerkiksi kannanotot ja kansalaisaloitteet ovat keinoja, joi-den avulla opiskelijakunta ja opiskelija voi vaikuttaa ilman yhteyttä puoluepolitiikkaan tai puoluepoliittisiin toimijoihin.

"Nuoret tulevat tulevaisuudessa vaikuttamaan entistä enemmän muilla kuin perinteisillä keinoilla" (Peltonen 2014).

"Puoluepolitiikka ei ole nuorten mukaan mieleinen vaikuttamisen väylä, nyky-ään nuoret suosivat enemmän muunlaisia vaikuttamismahdollisuuksia kuten kansalaisaloitteita" (Näkkäläjärvi 2014). "Kansalaisaloite on yksi nuorten suosima vaikuttamisen väylä, samankaltaisia vaikuttamisväyliä tulee olla jatkosakin" (Peltonen 2014).

Molemmat haastateltavat olivat sitä mieltä, että nykyisessä järjestelmässä puoluepoliittiset päättäjät tekevät päätökset. Ideat ja ajatukset voivat tulla muilta kuin puoluepoliittisilta toimijoilta. Lopullisen päätöksen tekevät puoluepoliittiset toimijat kunnassa ja eduskunnassa. Kansanedustajat, jotka ovat puoluepoliittisia toimijoita, vahvistavat lait, jotka vaikuttavat opiskelijoiden ja opiskelijakuntien toimintaan.

"Kyse on myös nuorten ja opiskelijoiden vapaa-ajan puutteesta. Opiskelijoiden on opiskeltava tiuhaan tahtiin ja taloudellisista syistä samanaikaisesti myös työskenneltävä, mikä vähentää opiskelijoiden vapaa-ajan määrää sekä omaa jaksamista. Opiskelijoilla ei ole niin paljoa vapaa-aikaa, että heillä olisi aikaa ottaa asioista selvää, jolloin epätietoisuus ja ennakkoluulot astuvat kuvaan ja puoluepolitiikka näyttäytyy etäisenä." (Näkkäläjärvi 2014).

Tieto vaikuttaa nuorten kiinnostukseen yhteiskunnallisista asioista. Nuorisobarometri 2013 - tutkimuksen mukaan yliopisto-opiskelijat ja lukiolaiset ovat erityisen kiinnostuneita yhteis-kunnallisista asioista. Yhteiskuntaopin tuntimäärä vaikuttaa todennäköisesti nuorten asentei-siin, sillä lukiossa on enemmän yhteiskuntatiedon opetusta kuin ammattioppilaitoksissa. Yli-opistoissa on mahdollista opiskella yhteiskunnallisia aineita, kun ammattikorkeakouluissa ei samalla tavalla voi opiskella yhteiskunnallisia aineita.

Suomessa toimii useita erilaisia poliittisia opiskelijajärjestöjä. Jäsenet voivat kuulua ainoas-taan poliittiseen opiskelijajärjestöön, joka on autonominen järjestö irti puolueesta tai sitten jäsen kuuluu poliittisen opiskelijajärjestön kautta puolueeseen. Nuorilla voi siis olla kiinnos-tusta edistää asioita poliittisten opiskelijajärjestöjen kautta, vaikka he eivät haluaisikaan kuulua puolueeseen.

Yliopistoissa puoluepolitiikka on vahvemmassa roolissa kuin ammattikorkeakouluissa. Esimerkiksi ylioppilaskuntien edustajistovaaleista ja puoluepoliittisten vaalimenestyksestä on Suomen Ylioppilaskuntien liiton toimesta pidetty kirjaa useiden vuosien ajan. Ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien kohdalla samankaltaisia julkisia tilastoja ei ole olemassa. Tietoja on mahdollista saada Suomen Opiskelijakuntien liitolta tai keräämällä tieto opiskelijakuntien omilta verkkosivuilta, mikäli tieto on siellä saatavissa. Nuorisobarometrissä ilmenee, että yliopisto-opiskelijat ovat aktiivisemmin (13 %) olleet mukana poliittisessa toiminnassa kuin ammattikorkeakouluopiskelijat (5 %).

Vuonna 2012 ammattikorkeakoulun aloittavista opiskelijoista 46 prosentilla oli aikaisempaan koulutuksena pelkästään ylioppilastutkinto ja 21 prosentilla pelkästään ammatillinen tutkinto. Samana vuonna yliopistossa aloittavista opiskelijoista 64 prosentilla oli pohjakoulutuksena pelkkä ylioppilastutkinto ja 2 prosentilla pelkkä ammatillinen tutkinto. (Koulutukseen hakeutuminen 2014.) Lukiokoulutuksen suorittaneet hakeutuvat enemmistössä yliopistoon opiskelemaan. Vastavalmistuneista ylioppilaista vähemmistö (37,3 %) siirtyi opiskelemaan täysipäiväisesti. Ammatillisesta koulutuksesta valmistuneiden kohdalla määrä oli minimaalinen (7,4 %). (Sijoittuminen koulutuksen jälkeen 2014.)

"Opiskelijan omalla koulutustaustalla on merkitystä yhteiskunnallisten asioiden kiinnostukseen. Yliopistoissa on mahdollista opiskella yhteiskunnallisia aineita laaja-alaisesti, kun taas ammattikorkeakouluissa se on vähäisempää. Tämä voi olla osasyynä siihen, että tutkimusten mukaan yliopisto-opiskelijoilla on enemmän kiinnostusta yhteiskunnallisia asioita kohtaan kuin ammattikorkeakouluopiskelijoilla." (Peltonen 2014.)

"Tietämys ja osaaminen kasvaa koulutustason myötä. Korkeammin koulutetuilla on laajempi yleissivistävä osaaminen ja enemmän tietoa yhteiskunnallisista asioista. Korkeakoulutetuilla vanhemmilla on enemmän tietoa yhteiskunnallisista asioista, mikä puolestaan heijastuu lähipiiriin ja lapsiin. Korkeakouluihin myös hakeutuu enemmän yhteiskunnallisista asioista kiinnostuneita henkilöitä. Myös korkeakoulutuksen periytyvyys vaikuttaa osaltaan korkeakoulutettujen suurempaan kiinnostukseen ja osallistumiseen yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen." (Peltonen 2014.)

OECD:n tutkimuksen mukaan vanhempien koulutustasolla ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen kiinnostuksella on merkitystä nuorten yhteiskunnalliseen aktiivisuuteen. Tutkimukset osoittavat, että mitä korkeampi koulutus vanhemmilla on, sitä kiinnostuneempia ja myönteisempiä heidän lapsensa ovat puoluepolitiikasta ja yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta. On huomattava, että korkeasti koulutettujen vanhempien lapsilla on usein itsellään korkeakoulututkinto tai tavoitteena valmistua korkeakoulusta.

"Koulutuksen periytyvyydellä on merkitystä. Kotona jo opitaan onko äänestämisen ja vaikuttamisen tärkeää. Allekirjoitan Nuorisobarometrin tutkimustuloksen, jonka mukaan korkeasti koulutettujen vanhempien lapset ovat kiinnostuneempia ja yhteiskunnallisissa asioissa aktiivisempia." (Näkkäläjärvä 2014.)

Ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan hallituksessa toimivien vanhempien koulutustasolla oli merkitystä vastaajien asenteeseen puoluepolitiikkaan. Mitä korkeammin koulutettuja vanhemmat olivat, sitä enemmän lapsuudenkodissa oli puhuttu yhteiskunnallisista asioista ja sitä positiivisemmin vastaaja suhtautui puoluepolitiikkaan. Korkeasti koulutettujen vanhempien lapset toivoivat enemmän puoluepolitiikkaa opiskelijakuntaan. Toisen asteen koulutuksen omaavien vanhempien lapset taas puolestaan kokivat, että puoluepolitiikka karkottaa opiskelijat opiskelijakunnasta. Toisen asteen koulutuksen omaavien vanhempien lapset puhuivat vähemmän yhteiskunnallisista asioista lapsuuden kodissaan ja suhtautuivat muutenkin varauksella puoluepolitiikkaan.

Koulutuksen periytyvyyden lisäksi on nähtävissä yhteys nuorten koulumenestyksen ja koulutusvalintojen kesken. Perusasteella hyvin pärjänneet nuoret hakeutuvat usein lukiokoulutukseen. Vaikka viimeisten vuosien aikana ammattioppilaitoskoulutuksen suosio on kasvanut nuorten keskuudessa (Kaleva 2013).

"Medialla on nykypäivänä suuri rooli mielikuvien luomisessa. Poliitikot näyttävät henkilöinä, jotka vain ajavat omia etujaan. Median antama kuva ei kuitenkaan ole oikea. Uskon, että puoluepoliittiset toimijat ajavat yhteistä hyvää, mutta eri keinoilla." (Peltonen 2014.)

9 Johtopäätökset

Nuorten yhteiskunnallisten asioiden ja puoluepoliittinen kiinnostus on kasvanut. Samaan aikaan he näyttävät ottavan etäisyyttä poliittiseen toimintaan. Yleinen käsitys nuorten alhaisesta äänestysaktiivisuudesta ja vähäisestä osallistumisesta saattaa johtua keski-ikäisten ja nuorten erilaisista näkemyksistä poliittisesta vaikuttamisesta. Keski-ikäiset ovat tottuneet nykyjärjestelmään, edustukselliseen demokratiaan, jossa päätöksiin vaikutetaan äänestämällä ja perinteisellä puoluetoiminnalla. Nuoret kannattavat puolestaan uudenlaisia vaikuttamistapoja, kuten kansalaisaloitteita ja mielenilmauksia. Nuoret pyrkivät vaikuttamaan päätöksiin reagoimalla tilanteeseen, kun jokin on mennyt pieleen tai luottamus vallanpitäjiin on kärsinyt.

Nuorisobarometri 2013 tutkimuksesta ilmenee, että 7 prosenttia vastaajista on ollut mukana poliittisessa toiminnassa, heistä 70 prosenttia oli pyrkinyt vaikuttamaan itselle tärkeisiin yhteiskunnallisiin asioihin. Mielenkiintoista on se, mitä poliittisessa toiminnassa mukana oleminen on tarkoittanut niille 30 prosentille vastaajista, jotka eivät kuitenkaan ole pyrkineet vaikuttamaan itselle tärkeisiin yhteiskunnallisiin asioihin. Onko niin, että he ovat vaikuttaneet asioihin, jotka eivät ole heille itselleen tärkeitä vai voiko syynä olla se, että poliittisessa toiminnassa mukana oleminen nähdään erillisenä asiana vaikuttamistyöstä? Tämä heijastaa todennäköisesti nuorten uudenlaista tapaa vaikuttaa ja osallistua, tapaa jossa perinteinen poliittinen toiminta nähdään erillisenä asiana yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta.

Nuorten äänestysprosentti on yleisesti kaikissa vaaleissa ollut 10 - 15 prosenttia matalampi kuin yleinen äänestysprosentti. Opetus ja kulttuuriministeriön (OKM) opiskelijatutkimuksen (2010) mukaan 80 prosenttia vastaajista koki voivansa vaikuttaa äänestämällä. Joka kymmenes vastaaja koki, ettei voi vaikuttaa äänestämällä. Ammattikorkeakoulun opiskelijakuntaan kuuluneet vastaajat olivat OKM:n opiskelijatutkimuksen mukaan kokeneet voivansa paremmin vaikuttaa äänestämällä kun mitä opiskelijakuntaan kuulumattomat kokivat. Tämä saattaa johtua opiskelijakuntaan kuuluvien laajemmasta tiedonsaannista sekä vahvemmassa kiinnostuksesta omien asioiden edistämistä kohtaan.

OKM:n Opiskelijatutkimuksen (2010) mukaan ammattikorkeakoulun opiskelijakuntaan kuuluvat kokivat, että heillä on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa omaan ammattikorkeakouluun. Opiskelijakuntaan kuulumattomat taas kokivat, ettei heillä ole mahdollisuuksia vaikuttaa omaan ammattikorkeakouluun. Ero opiskelijoiden vaikuttamismahdollisuuksissa on konkreettisesti olemassa. Opiskelijakuntien jäsenillä on mahdollisuus vaikuttaa opiskelijakunnan toimintaan ja sitä kautta oman korkeakoulunsa ja omaan opiskeluunsa liittyviin asioihin. Opiskelijakuntaan kuulumaton henkilö ei voi toimia opiskelijakunnassa tai edustaa opiskelijakuntaa korkeakoulun työryhmissä tai lakisääteisissä toimielimissä.

Kaikilla ammattikorkeakouluopiskelijoilla on mahdollisuus liittyä opiskelijakunnan jäseneksi. Mikäli opiskelija on jäsen, on hänellä mahdollisuus vaikuttaa omaan opiskelijakuntaansa. Sama koskee puoluepoliittista toimintaa. Jokaisella on oikeus liittyä tai olla liittymättä puolueeseen. Puolueen jäsenet saavat luonnollisesti enemmän tietoa toiminnasta, kun henkilöt, jotka eivät ole jäseniä. Tämä saattaa olla syy sille, että puolueeseen kuulumattomilla on virheellisiä käsityksiä puoluepolitiikasta ja siitä miten puolueet toimivat. Mikäli kaikilla olisi toiminnasta enemmän tietoa ja omakohtaista kokemusta olisivat käsitykset ja keskustelu puoluepolitiikasta erilaista.

OKM:n opiskelijatutkimuksen mukaan opiskelijakuntaan kuuluvilla opiskelijoilla oli myönteisempi käsitys opiskelijakunnasta ja sen toiminnasta verrattuna opiskelijakuntaan kuulumattomiin jäseniin. Sama ilmiö näkyy myös kyselytutkimuksen vastauksissa. Puoluepoliittisessa toiminnassa mukana olevat suhtautuivat myönteisemmin puoluepolitiikkaan verrattuna vastaajiin jotka eivät olleet mukana puoluepoliittisessa toiminnassa. Sekä opiskelijakunnassa että puolueessa toimiminen on vaikuttamista. Kyselytutkimuksen mukaan vastaajat olivat lähteneet mukaan toimintaan, sillä he halusivat vaikuttaa omaan ammattikorkeakouluun sekä koko yhteiskuntaan. Henkilöt, jotka toimivat puolueessa saavat enemmän tietoa toiminnasta, jolloin heillä on oikeanlainen käsitys toiminnasta. Henkilöt, jotka eivät ole olleet mukana toiminnassa eivät saa samaa tietoa toiminnasta, jolloin heille saattaa syntyä virheellinen käsitys toiminnasta ja puoluepolitiikasta.

Yliopistojen ylioppilaskunnissa kaikki opiskelijat kuuluvat automaattisesti ylioppilaskuntaan. Heillä ei ole mahdollisuutta valita haluavatko he kuulua opiskelijakuntaan vai eivät. Tämän myötä heillä kaikilla on mahdollisuus vaikuttaa ylioppilaskunnan toimintaan ja sen kautta oman yliopistonsa sekä omaan opiskeluunsa liittyviin asioihin. Ylioppilaskunnan jäsenten ainoa tapa vaikuttaa ylioppilaskuntaan on osallistua päätöksentekoon äänestämällä ja asettumalla ehdolle vaaleissa.

Puoluepolitiikka näkyy vahvemmin ylioppilaskuntien edustajistovaaleissa verrattuna opiskelijakuntien edustajistovaaleihin. Poliittisten opiskelijajärjestöjen kannatus ylioppilaskunnissa on noin 25 prosenttia. Ammattikorkeakoulujen opiskelijakunnista ei samanlaista vertailulukua ole saatavissa. Ylioppilaskuntien edustajistovaalien tulokset ja äänimäärät julkaistaan Suomen ylioppilaskuntien liitto - SYL:n verkkosivuilla vaalien jälkeen. Samanlaista julkista tietokantaa ei Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOKilla vielä ole.

Nuorisobarometrin 2013 mukaan poliittisessa toiminnassa mukana olleiden nuorten taustana on useimmiten joko yliopisto- tai lukiokoulutus. Pyrkimyksessä vaikuttaa itselleen tärkeisiin asioihin koulutustasolla on merkitystä. Mitä korkeampi koulutustaso henkilöllä on, sitä todennäköisemmin hän on pyrkinyt vaikuttamaan itselleen tärkeisiin asioihin. Nuorisobarometrin 2013 mukaan lukio ja yliopistotaustaiset henkilöt ovat todennäköisesti osallistuneet aktiivisemmin poliittiseen toimintaan, sillä heidän opinnoissaan yhteiskunnallisia asioita ja puoluepolitiikkaa käsitellään laajemmin kuin ammattioppilaitoksessa tai ammattikorkeakoulussa.

Koulutuksen suuren periytyvyyden johdosta on todennäköistä, että useimpien korkeakouluissa opiskelevien vanhemmat ovat korkeasti koulutettuja. Näiden vanhempien kiinnostus ja ymmärrys puoluepolitiikasta ja yhteiskunnallisista asioista on korkeampi kuin matalammin koulutettujen vanhempien. Organisation for Economic Cooperation and Development OECD:n tutkimuksen mukaan vanhempien koulutustasolla ja yhteiskunnallisella kiinnostuksella on merkitystä lasten kiinnostumiseen yhteiskunnallisista asioista. Tämä on varmasti syy korkeakoulutettujen suurempaan kiinnostukseen yhteiskunnallisista asioista ja puoluepolitiikasta. Kyselytutkimus osoittaa, että vastaajat, joiden vanhemmat olivat korkeasti koulutettuja suhtautuivat myönteisemmin puoluepolitiikkaan kuin ne vastaajat, joiden vanhemmilla oli toisen asteen koulutus. Erityisesti yliopistossa opiskelevien suurin kiinnostus on selitettävissä kahdella tekijällä, nuoren oma koulutustausta ja vanhempien koulutustaso. Enemmistö yliopistopokkaiden opiskelijoista on lukiotaustaisia ja heidän vanhemmat ovat korkeasti koulutettuja (Saaremaa, Saari, Virtanen 2010: 19-20).

Ammattikorkeakouluissa tilanne ei ole yhtä jyrkkä kuin yliopistossa. Ammattikorkeakouluissa opiskelee suurempi määrä ammattioppilaitoksesta valmistuneita kuin yliopistossa, vaikka

ammattikorkeakoulussakin lukiotaustaiset ovat enemmistössä. Ammattikorkeakouluissa koulutuksen periytyvyys on vahvaa, mutta ei yhtä vahvaa kuin yliopistoissa (Saarenmaa, Saari, Virtanen 2010: 19-20).

Kyselytutkimuksen mukaan runsas enemmistö oli ollut ehdolla edustajistovaaleissa. Heistä vähemmistö oli ollut ehdolla puoluepoliittiselta listalta. Tämä kuvastaa osaltaan sitä, että ammattikorkeakoulujen opiskelijakunnissa puoluepoliittiset listat ovat harvinaisia. Ylioppilaskuntapuolella, esimerkiksi ainejärjestöjen listat, ovat suosittumia kuin puoluepoliittiset listat. Mielenkiintoista kyselytutkimuksen tuloksissa oli se, että puolet puoluejäsenyyden omaavista vastaajista ei ole ollut ehdokkaana puoluepoliittiselta listalta edustajistovaaleissa. Tämä saattaa johtua siitä, ettei kaikissa opiskelijakunnissa ole listavaaleja. Toinen mahdollinen syy on puoluepoliittisesti sitoutuneiden henkilöiden asettuminen ehdolle edustajistovaaleissa joltain muulta listalta kuin puoluepoliittiselta listalta. Mikäli henkilöt ovat puolueen jäseniä on erikoista huomata, että he saattavat siitä huolimatta olla ehdokkaina jonkin muun tahon, kuten ainejärjestön listalta. Onko tässä kyse puoluepoliittisen taustan salaamisesta vai onko kyse siitä, ettei puoluepoliittisia toimijoita ole riittävästi ammattikorkeakoulussa, jotta kaikissa opiskelijakunnissa saataisiin puoluepoliittinen lista perustettua? Vai voiko taustalla olla ehdokkaan oma tahtotila pitää puoluepolitiikka erillisenä asiana opiskelijakunnan toiminnassa?

Yli puolet, 56 prosenttia vastaajista kokivat, ettei puoluepolitiikka kuulu opiskelijakuntaan. Samaan aikaan enemmistö, 51 prosenttia toivoi, että puoluepolitiikkaa olisi enemmän opiskelijakunnassa. Alle puolet, 46 prosenttia vastaajista koki, että puoluepolitiikka karkottaisi opiskelijat opiskelijakunnasta. Kysymys kuuluuko puoluepolitiikka opiskelijakuntaan on saattanut olla epäselvä vastaajalle. Kysymyksen voi tulkita erilaisilla tavoilla riippuen siitä miten tulkitsee puoluepolitiikan ja sen kuulumisen opiskelijakuntaan. Vastaukset puoluepolitiikan lisäämisestä tai karkottamisesta ovat vertailtavissa. Pieni enemmistö haluaa lisätä puoluepolitiikkaa opiskelijakunnassa kun samaan aikaan hieman alle puolet vastaajista kokevat, että puoluepolitiikka karkottaisi opiskelijat opiskelijakunnasta.

Näiden kahden vastauksen vertailussa ilmenee, että kyselytutkimukseen on todennäköisesti vastannut ne henkilöt, jotka suhtautuvat myönteisesti tai kielteisesti puoluepolitiikkaan. Loput 71 prosenttia opiskelijakuntien hallitusten jäsenistä, jotka eivät vastanneet kyselyyn eivät ole kyselyn ajankohdasta johtuen saanut kyselyä tai he suhtautuvat neutraalisti puoluepolitiikkaan.

Vaikka hieman alle puolet vastaajista koki, että puoluepolitiikka karkottaisi opiskelijat opiskelijakunnasta suhtautui yli 90 prosenttia vastaajista myönteisesti kaikkien puoluepoliittisten toimijoiden kutsumisen kampukselle tai kokoukseen esittelemään toimintaansa. Eli ne henkilöt, jotka suhtautuvat kielteisesti puoluepolitiikkaan suhtautuvat melko myönteisesti yhteis-

työhön puoluepoliittisten toimijoiden kanssa. Vastaajat suhtautuivat myönteisesti vaalipaneelin järjestämiseen, mikä puolestaan osoittaa, että opiskelijakunnan hallituksen jäsenillä on myönteinen käsitys toiminnasta, joka tehdään yhteistyössä kaikkien puolueiden kanssa.

Tulkitsen kyselytutkimuksen tuloksia niin, että opiskelijakunnissa puoluepolitiikka nähdään vaikuttamistyön työkaluna. Vastaajat ovat todennäköisesti tulkinneet vastauksia omista subjektiivisista lähtökohdistaan, jolloin sana puoluepolitiikka ja sen kuuluminen tai lisääminen opiskelijakuntaan on saattanut tarkoittaa vastaajille erilaisia asioita. Sama on tulkittavissa vastauksiin siitä, että puoluepolitiikka karkottaisi opiskelijat opiskelijakunnasta. Kyselytutkimuksen tuloksesta nousee vahvasti esille vastaajien näkemys siitä, ettei ketään saa suosia tai syrjiä. Miltei kaikki vastaajat ovat valmiita järjestämään vaalipaneelin, jossa kaikki puolueet ovat edustettuina. Samaan aikaan enemmistö, yli 70 prosenttia vastaajista vastustivat ajatusta vaalipaneelin järjestämisestä, jossa vain muutama puolue on edustettuna.

Vastaajat suhtautuvat pääsääntöisesti myönteisesti yhteistyöhön puoluepoliittisten toimijoiden kanssa. Eniten kielteisiä asenteita ilmenee puoluepolitiikan ja opiskelijakunnan yhteydestä. Puoluepolitiikka halutaan nähdä erillisenä asiana, eikä sitä haluta liittää liian vahvasti yhteen opiskelijakunnan kanssa. Suurin osa vastaajista suhtautui myönteisesti puoluepolitiikkaan työkaluna opiskelijakunnan vaikuttamistyössä. Enemmistö koki, että opiskelijakunta voi tavalta kuntapäätäjiksi ja opiskelijakunnan omien aktiivien verkostoja voidaan hyödyntää opiskelijakunnan vaikuttamistyössä. Haastatteluissa nousee esille, että puoluepolitiikka on tärkeä väline vaikuttamistyössä. Suomessa on edustuksellinen demokratia, jossa poliittiset puolueet tekevät päätökset. Erityisesti valtakunnallisella tasolla vaikuttamistyössä puoluepolitiikka on arkea. Haastateltavat kertovat miten heidän käsityksensä puoluepolitiikasta ja vaikuttamisesta ovat muuttuneet tietämyksen lisääntymisen ja asioihin perehtymisen myötä.

Tutkimuksen ja lähdeaineiston tuloksena voi tulkita, että nuorten saama tieto puoluepolitiikasta tuo mukanaan myönteisemmän asenteen ja kiinnostuksen puoluepolitiikasta ja yhteiskunnallisista asioista. Nuoret, joiden vanhemmat ovat korkeasti koulutettuja sekä kiinnostuneita puoluepolitiikasta ovat jakaneet lapsilleen tietoa, jonka myötä lasten kiinnostus yhteiskunnallisista asioista ja puoluepolitiikasta on kasvanut. Nuoret, jotka ovat opiskelleet lukiossa tai korkeakoulussa ovat saaneet enemmän yhteiskuntatiedon opetusta, jolloin heidän puoluepoliittinen kiinnostuksensa on suurempi. Ne henkilöt, jotka itse toimivat puolueessa tai poliittisessa opiskelijajärjestössä saavat enemmän tietoa toiminnasta ja sen myötä he ovat kiinnostuneempia toiminnasta.

Lopullisena päätelmänä on, että kun nuoret saavat enemmän tietoa yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta ja puoluepolitiikasta ovat he kiinnostuneempia osallistumaan toimintaan. Koulutuksen vahvan periytyvyyden pysäyttäminen, yhteiskuntatiedon opetuksen lisääminen sekä

yleisesti yhteiskuntatiedon laajempi jakaminen lisää nuorten kiinnostusta yhteiskunnallisia asioita ja puoluepolitiikkaa kohtaan.

Lähteet

Ammattikorkeakoululaki. 9.5.2003/351. 42 a §.

Eduskuntavaalit 2007. Ehdokkaiden ja valittujen taustat. Viitattu: 20.11.2014.
http://www.stat.fi/til/evaa/2007/evaa_2007_2007-03-22_kat_001.html

Eduskuntavaalit 2011. Ehdokkaiden ja valittujen tausta. Viitatti: 20.11.2014.
http://www.stat.fi/til/evaa/2011/evaa_2011_2011-04-29_kat_001_fi.html

Edustajistovaalien tulokset 2013. SYL. Edustajistovaalien tulokset 2013. Viitattu: 15.7.2014.
<http://www.syl.fi/materiaalit/edustajistovaalit-2013/edustajistovaalien-tulokset-2013/>

Edustajistovaalit 2013. Ylioppilaskuntien edustajistovaaleissa sitoutumattomat ryhmät vahvistivat asemiaan. Viitattu: 15.7.2014. <http://www.syl.fi/tag/edustajistovaalit/>

European Sosial Survey. 2006. FSD2342 European Social Survey 2006: Finland. Viitattu: 18.7.2014. <http://www.europeansocialsurvey.org/data/download.html?r=3>

Heino, S. Suora tiedonanto Laureamkon hallituksen puheenjohtajalta Sini Heinolta 5.10.2014.

Hirsijärvi & Hurme. 2009. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsijärvi, Remes & Sajovaara. 2013. Tutki ja kirjoita. Porvoo: Bookwell Oy.

Kaleva. 31.5.2013. Ammatillisen koulutuksen suosio on vakiintunut. Viitattu: 18.8.2014.
<http://www.kaleva.fi/uutiset/kotimaa/ammattillisen-koulutuksen-suosio-on-vakiintunut/631767/>

Kansanedustajien ikärakenne. Viitattu: 20.11.2014.
<http://www.eduskunta.fi/triphome/bin/tixhaku.sh?lyh=hex8230?lomake=tix5050>

Kansanedustajien valtakirjat 2007. Viitattu: 20.11.2014.
<http://web.eduskunta.fi/Resource.phx/eduskunta/ajankohtaista/tiedotearkisto.htx?templateId=1.htx&id=789&titlenro=3/2007&sort=32007&cache=no>

Korkeakouluopiskelijoiden määrä 2012. Suomessa oli 1,2 miljoonaa opiskelijaa vuonna 2012. Viitattu: 15.7.2014. http://www.stat.fi/til/opiskt/2012/opiskt_2012_2014-01-29_tie_001_fi.html

Koulutukseen hakeutuminen. Vajaa puolet ammatillisen koulutuksen uusista opiskelijoista suoraan peruskoulusta. Viitattu: 18.8.2014.
http://tilastokeskus.fi/til/khak/2012/02/khak_2012_02_2014-04-29_tie_001_fi.html

Laureamko säännöt. Viitattu: 20.11.2014. http://www.laureamko.fi/wp-content/uploads/2014/11/LAUREAMKO_saannot.pdf

Lavikainen, E. 2010. Opiskelijan ammattikorkeakoulu 2010. Tutkimus ammattikorkeakouluopiskelijoiden koulutuspoluista, koulutuksen laadusta ja opiskelukyvystä. Turku: Uniprint.

Myllyniemi, S. 2012. Monipolvinen hyvinvointi. Nuorisobarometri 2012. Hakapaino: Helsinki.

Myllyniemi, S. 2014. Vaikuttava osa. Nuorisobarometri 2013. Hakapaino: Helsinki.

Nuoret ehdokkaat 2011. Viitattu: 20.11.2014.
<http://www.alli.fi/edunvalvonta/vaalit+ja+vaikuttaminen/eduskuntavaalit/nuoret+ehdokkaat+eduskuntavaaleissa+2011/>

Nuorisolaki. 27.1.2006/72. 2 § Määritelmät.

Näkkäläjärvi, M. 2014. SAMOKin varapuheenjohtaja Mikkel Näkkäläjärven haastattelu 7.8.2014.

OECD- raportti 2012. Koulutus periytyy ja kannattaa, koulutustason nousu hidasta. Viitattu: 28.4.2014.
http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2012/09/education_at_a_glance.html?lang=fi

Opetushallitus 2014. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Viitattu: 15.7.2014.
http://www.oph.fi/download/155101_lukiokoulutukseen_valmistavan_koulutuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf

Opiskelijakunnat. SAMOK. Viitattu: 14.7.2014. <http://samok.fi/nain-toimimme/opiskelijakunnat/>

Opiskelijakuntien edustajistovaalit 2013. Suora tiedonanto SAMOKin puheenjohtajalta Toni Asikaiselta. 9.8.2014.

Paakkunainen, K (toim.). 2007. Sukupolvipolitiikka. Nuoret ja eduskuntavaalit 2007. Helsinki: Yliopistopaino Oy.

Paloheimo & Wiberg. 1997. Poliitiikan perusteet. Porvoo: WSOY.

Pardianet 2009. Nuorten toimiminen järjestöissä on laskussa. Viitattu: 2.8.2013.
http://www.pardia.fi/pardianet/lue_lehti/pardianet_13_09_3_9_2009/tyoelama/nuorten_toimiminen_jarjestoissa/

Pekkola, E, Kivistö, J. Kohtamäki, V. (toim.) 2014. Korkeakouluhallinto. Johtaminen, talous ja politiikka. Tallinna: Tallinna Raamatutrukikoja OU.

Peltonen, J. 2014. SAMOKin hallituksen jäsen Joonas Peltosen haastattelu 7.8.2014.

Perussuomalaiset lisäsivät kannatustaan eniten kunnallisvaaleissa 2012. Viitattu: 18.7.2014.
http://www.stat.fi/til/kvaa/2012/kvaa_2012_2012-10-29_tie_001_fi.html

Perustuslaki. 11.6.1999/73

Poliittisten opiskelijajärjestöjen jäsenmäärä 2012. OKM: Poliittisten nuorisojärjestöjen jäsenmäärissä ei tahallista vääristelyä. Viitattu: 15.7.2014.
<http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2012/08/nuorisojarjestot.html>

Ronkainen J. (toim.). 2011. Nuoret ja ääni. Nuoret eduskuntavaaleissa 2011. Helsinki: Haka-paino.

Saarenmaa, K. Saari, K. Virtanen, V. 2010. Opiskelijatutkimus 2010. Korkeakouluopiskelijoiden toimeentulo ja opiskelu. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2010:18

SAMOK jäsenmäärä 2014. Suora tiedonanto SAMOKin varapuheenjohtajalta Mikkel Näkkäläjärveltä. 15.7.2014.

SAMOKin toimintatavat. 2014. Suora tiedonanto SAMOKin puheenjohtaja Toni Asikaiselta 1.10.2014.

Schoultz, V. 2010. Nuorten poliittinen osallistuminen ja sen murros. Teoksessa Anttila, Kuussaari, Puhakka (toim.) 2010. Ohipuhuttu nuoruus? Nuorten elinolot -vuosikirja 2010. Helsinki: Yliopistopaino.

Seretin, Leena 11.9.2008. Ammattiin opiskelevakin tarvitsee yleissivistystä. Ahjo - Metallityöväen Liiton jäsenlehti. Viitattu 14.7.2014.
http://arkisto.ahjo.fi/portal/suomi/ahjo_verkkolehti/?a=getArticle&issueld=28&articleld=303

Sijoittuminen koulutuksen jälkeen. Tilastokeskus: Vastavalmistuneiden työllistyminen vaikeutui hieman. Viitattu: 18.8.2014. http://tilastokeskus.fi/til/sijk/2012/sijk_2012_2014-02-12_tie_001_fi.html

Suoninen A. Kupari P. Törmäkangas K. 2010. Nuorten yhteiskunnalliset tiedot, osallistuminen ja asenteet. Kansainvälisen ICCS 2009 -tutkimuksen päätulokset. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Tahdon2013. Kansalaisaloite tasa-arvoisen avioliittolain puolesta. Viitattu: 18.7.2014.
<http://www.tahdon2013.fi/>

THL 2014. Mitä on eriarvoisuus. Viitattu: 17.7.2014. http://www.thl.fi/fi_FI/web/kaventaja-fi/eriarvoisuus

Tomperi, T. 2012. Nuorten perhetausta ja politisoituminen Nuorisobarometrin valossa. Teoksessa Myllyniemi, S. 2012. Monipolvinen hyvinvointi. Nuorisobarometri 2012. Hakapaino: Helsinki.

Vartiainen 2012. Riittääkö edustuksellinen demokratia? Viitattu: 15.7.2014
<http://www.politiikasta.fi/article/riitt%C3%A4%C3%A4k%C3%B6-edustuksellinen-demokratia>

Vesänen, Thuneberg, Reinikainen, Mikkilä 2011. Lukio 2.0. Suomen Lukiolaisten Liiton tutkimus 2011. Mustasaari: Mustasaaren Painotalo.

Yhdistyslaki. 26.5.1989/503

Kuviot

Kuvio 1: Äänestysaktiivisuus edustajistovaaleissa 2013	15
Kuvio 2: Osallistuminen poliittiseen toimintaan koulutusasteen mukaan	17
Kuvio 3: Yliopisto-opiskelijoiden koulutustausta	18
Kuvio 4: Ammattikorkeakouluopiskelijoiden koulutustausta	19
Kuvio 5: Pyrkimys vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin	20
Kuvio 6: Vastaajien opiskelupaikkakunta	28
Kuvio 7: Vastaajien ikä	29
Kuvio 8: Vastaajien sukupuoli	29
Kuvio 9: Vastaajien koulutusala	30
Kuvio 10: Vastaajien ehdokkuus edustajistovaaleissa	30
Kuvio 11: Vastaajien äidin koulutustausta	31
Kuvio 12: Vastaajien isän koulutustausta	31
Kuvio 13: Vastaajien mielipide: Kuuluuko puoluepolitiikka opiskelijakuntaan	32
Kuvio 14: Vastaajien mielipide: Puoluepolitiikkaa pitäisi olla enemmän opiskelijakunnassamme	33
Kuvio 15: Vastaajien mielipide: Puoluepoliittinen toimija puhumassa hallituksen kokouksessa	34
Kuvio 16: Vastaajien mielipide: Puoluepoliittinen toimija puhumassa edustajiston kokouksessa	34
Kuvio 17: Vastaajien mielipide: Puoluepoliittinen toimija kampuksella	35
Kuvio 18: Vastaajien mielipide: Puoluepoliittisen toiminnan rahoittaminen	36
Kuvio 19: Vastaajien mielipide: Puoluepolitiikka karkottaisi opiskelijat opiskelijakunnasta	36
Kuvio 20: Vastaajien kokemus yhteiskunnallisista asioista puhumisesta lapsuuden kodissa	37
Kuvio 21: Vastaajien kokemus puoluepolitiikasta puhumisesta lapsuuden kodissa	38
Kuvio 22: Vastaajien mielipide: Kaikki puoluepoliittiset toimijat kampuksella	41
Kuvio 23: Vastaajien mielipide: Voiko järjestää vaalipaneelin vain muutamalle puolueelle	42
Kuvio 24: Vastaajien mielipide: Voiko järjestää vaalipaneelin kaikille	42
Kuvio 25: Vastaajien mielipide: Voiko opiskelijakunta tavata kuntapäätäjiä	43
Kuvio 26: Vastaajien mielipide: Opiskelijakunnan aktiivien verkostojen hyödyntäminen	46
Kuvio 27: Vastaajien mielipide: Puoluepolitiikka opiskelijakunnan vaikuttamistyössä	47

Liitteet

Liite 1 Kyselylomake opiskelijakuntien hallitusten jäsenille.....	62
Liite 2 Teemahaastattelu.....	64

Liite 1 Kyselylomake opiskelijakuntien hallitusten jäsenille

1. Ikä?
2. Sukupuoli?
3. Opiskelupaikkakunta?
4. Mitä opiskelet, koulutusala?
5. Kuulutko poliittiseen puolueeseen?
6. Mihin puolueeseen?
7. Miksi olet opiskelijakunnan hallituksessa?
8. Olitko ehdolla edustajistovaaleissa?
9. Jos olit ehdolla edustajistovaaleissa, vastaa tähän:
 - 1) olin ehdolla joltain muulta listalta
 - 2) olin ehdolla puoluepoliittiselta listalta
 - 3) olin ehdolla ainejärjestön listalta
 - 4) meillä oli yksilövaalit
 - 5) en tietä
10. Opiskelijakunta on puoluepoliittisesti sitoutumaton, voiko opiskelijakunta:
 - 1) kutsua puoluepoliittisen toimijan puhumaan hallituksen kokouksiin?
 - 2) kutsua puoluepoliittisen toimijan puhumaan edustajiston kokouksiin?
 - 3) kutsua puoluepoliittisen toimijan kampukselle kertomaan toiminnastaan?
 - 4) rahoittaa puoluepoliittista toimintaa, esimerkiksi yksittäisen henkilön kampanjaa?
 - 5) kutsua kaikkien puolueiden edustajat puhumaan kokoukseen?
 - 6) kutsua kaikki puoluepoliittiset toimijat kampukselle kertomaan toiminnastaan?
 - 7) järjestää vaalipaneelin, jossa vain muutama puolue on edustettuna?
 - 8) järjestää vaalipaneeli, jossa kaikki puolueet ovat edustettuina?
 - 9) tavata puoluepoliittisia kuntapäättäjiä, edistäen opiskelijakunnan tavoitteita?
 - 10) hyödyntää opiskelijakunnan omien aktiivien puoluepoliittista taustaa vaikutustyössä?
11. Mitä opiskelijakunnan sitoutumattomuus tarkoittaa sinulle?
12. Mielestäni puoluepolitiikka:
 - 1) kuuluu opiskelijakuntaan
 - 2) on keskeistä opiskelijakunnan vaikuttamistyössä
 - 3) pitäisi olla enemmän opiskelijakunnassamme
 - 4) karkottaisi opiskelijoita opiskelijakunnastamme
13. Vapaa sana, näkemykseni puoluepolitiikan ja opiskelijakunnan yhteydestä
14. Mikä on opiskelijakunnan tärkein tehtävä?
15. Mikä on vanhempiesi koulutustausta?
 - 1) Äiti

2) Isä

3) Muu huoltaja

16. Puhutaanko / puhuttiinko lapsuudenkodissanne yhteiskunnallisista asioista?
17. Puhutaanko / puhuttiinko lapsuudenkodissanne puoluepolitiikasta?
18. Toimiiko vanhempasi tai joku muu perheenjäsenesi aktiivisesti puoluepolitiikassa?
19. Toimitko itse aktiivisesti puoluepolitiikassa?
20. Vapaa sana, omasta ja perheen yhteydestä politiikkaan

Liite 2 Teemahaastattelu

Teemahaastattelu kahdelle henkilölle

1. Opiskelijakunta ja puoluepolitiikka

- 1) Puoluepolitiikan näkyvyys ammattikorkeakouluissa
- 2) Opiskelijakunnan ja puoluepoliittisten toimijoiden yhteistyö
- 3) Opiskelijakuntien sitoutumattomuus
- 4) Opiskelijakunnan vaikuttamistyö

2. Opiskelijoiden taustan vaikutus asenteisiin

- 1) Nuorten määrä poliittisissa puolueissa ja järjestöissä
- 2) Nuorten vaikuttamisen väylät
- 3) Koulutuksen periytyvyys ja oma koulutustausta
- 4) Perheen vaikutus asenteisiin